

GŁOS WIELKOPOLSKI

Ukazuje się od 16 lutego 1945
Nr 169 (11 505)

Poznań, piątek/sobota/niedziela 28/29/30 sierpnia 1981

Wyd. A
Cena 3 zł

III Plenum KC PZPR — 2 września

(PAP) Biuro Polityczne KC PZPR postanowiło zwołać III plenarne posiedzenie Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w dniu 2 września br. Tematem posiedzenia będą zadania partii w kształtowaniu pozycji samorządu załóg socjalistycznych przedsiębiorstw w warunkach reformy gospodarczej.

O samorządzie załóg

Narada w KC PZPR

(PAP) 27 bm. w Komitecie Centralnym PZPR odbyło się wspólne posiedzenie Komisji Polityki Społecznej KC. Posiedzeniu przewodniczył członek Biura Politycznego KC — Stanisław Opałko.

Zasadniczy temat posiedzenia związany był z najbliższym plenum KC, które poświęcone zostanie partii w kształtowaniu pozycji samorządu załóg socjalistycznych przedsiębiorstw w warunkach reformy gospodarczej. Zagajenie do dyskusji wygłosił zastępca członka Biura Politycznego KC — Jan Głowczycki. Dyskutanęci jednoznacznie opowiedzieli się za rozwojem samorządu pracowniczego, za samodzielną i zasadą samofinansowania przedsiębiorstw widząc w tym zasadniczy czynnik przezwyciężenia kryzysu i stabilizowania gospodarki.

W. Jaruzelski spotkał się z A. Szyszka

(PAP) Jak informuje Biuro Rzecznika Prasowego Rządu, w czwartek 27 bm. prezes Rady Ministrów, gen. armii Wojciech Jaruzelski spotkał się z Komisją Porozumiewawczą Branżowych Związków Zawodowych. Ze strony rządowej w spotkaniu wziął udział wicepremier Andrzej Jedynek oraz zainteresowani ministrowie. Przewodniczący KKP BZZ Albin Szyszka przedstawił stanowisko komisji wobec aktualnych problemów społeczno-gospodarczych i politycznych kraju. Przekazał również wnioski w sprawie samorządności załóg pracowniczych.

Zakończono obrady prezydium KKP NSZZ „Solidarność”

Podjęto działania wdrażające reformę

(PAP) 27 bm. we wczesnych godzinach porannych w Gdańsku zakończyły obrady prezydium Krajowej Komisji Porozumiewawczej NSZZ „Solidarność”. Jego końcowym efektem było przyjęcie oświadczenia o najbliższej strategii związku. Prezydium KKP postanowiło podjąć wspólnie z ruchem samorządowym konkretne działania wdrażające reformę, jak — przeprowadzanie konkursów na dyrektorów, występowanie ze zjednoczeń czy dokonywanie przeglądów przedsiębiorstw, a także wprowadzić kontrole gospodarki żywnościowej oraz dziedzin z nią związanych, jak również dziedzin gospodarki, których dotyczy akcja wolnych sobót. Postanowiono wstrzymać wszelkie akcje protestacyjne

Zamierzenia Rady do spraw Rodziny

Zwiększenie pomocy inwalidom i ludziom niepełnosprawnym

(PAP) 27 bm. odbyło się w Warszawie posiedzenie Rady d.s. Rodziny poświęcone kierunkom polityki społecznej na rzecz rodziny oraz problematyce startu życiowego młodzieży. Obrady prowadził przewodniczący rady, wicepremier prof. Jerzy Ozdowski.

Zebrań chwilą ciszy uczcili pamięć prymasa Polski kardynała Stefana Wyszyńskiego, który żywo interesował się sprawami rodziny polskiej i działalnością rady.

Otwierając posiedzenie przewodniczący rady przedstawił prace i poczynania rządu w ostatnich 4 miesiącach dotyczące polityki wobec rodziny, m. in. opiniowane wcześniej przez radę decyzje w sprawie zasiłku wychowawczego podwyżki świadczeń emerytalno-rentowych oraz minimum socjalnego. Sekretarz rady prof. Władysław Markiewicz omówił wyniki — zorganizowanej przez radę — Krajowej Konferencji Naukowej „Rodzina i polityka społeczna na rzecz rodziny w PRL” oraz propozycje wniosków i ich praktycznego wykorzystania w polityce społecznej. Rada zaakceptowała wnioski. Będą one spożytkowane w pracach

nad całościową koncepcją zintegrowanej polityki społecznej opracowywanej przez zespół naukowców pod kierownictwem wicepremiera Ozdowskiego. Będą również przekazane do wykorzystania właściwym resortom oraz Komisji d.s. Reformy Gospodarczej.

Drugim punktem porządku obrad była dyskusja nad opracowanym z inicjatywy Rady d.s. Rodziny przez zespół jej ekspertów „Raportem o warunkach startu życiowego i zawodowego młodzieży”.

Ponadto, rada ustaliła tematy, które rozpatrzy do końca br. Są to m. in. zwiększenie pomocy inwalidom i ludziom niepełnosprawnym oraz koncepcja usprawnienia i skoordynowania różnych działań na rzecz ludzi potrzebujących pomocy.

Problemy dotyczące tematyki posiedzenia przedstawił wicepremier Jerzy Ozdowski w rozmowie z dziennikarzem PAP Lesławem Sajdakiem.

Efekty dotychczasowych prac rady można podzielić na dwie grupy zagadnień. Jedną z nich dotyczy działań doradczych, związanych z ochroną rodziny w obecnym, trudnym dla kraju okresie, który wyliciska piętno na życiu polskiej

rodziny; druga zaś związana jest z zakrojonym na dłuższy okres pracami reformatorskimi na jej rzecz. Można powiedzieć, że efekty podjętych w ostatnich miesiącach prac są niemałe. Spory jest np. wpływ rady na system zasiłków wychowawczych, rodzinnych, rent, emerytur, rekompensat

Rada d.s. Rodziny będzie pracowała — na dłuższą skalę — nad przygotowaniem każdej polskiej rodzinie warunków rozwoju i stabilizacji. Mam nadzieję — powiedział wicepremier — że wreszcie zakończy się okres głębokiego załamania kraju. Tworzone są warunki dla wyprowadzania kraju z kryzysu, warunki, w których polityka społeczna będzie taka nie tylko z nazwy, ale też ze swej istoty.

Rada opracowała „Raport o warunkach startu życiowego i zawodowego młodzieży”. W do kumencie tym podjęta została problematyka zagrożeń życia rodzinnego odbijających się niekorzystnie na warunkach startu młodzieży. Raport wskazuje, że należy bliżej zająć się rolą rodziny w przygotowaniu młodzieży do pracy w społeczeństwie oraz do pełnienia przez nią funkcji rodzinnych i obywatelskich.

Przerwa w procesie przywódców KPN

(PAP) 27 bm. w toczącym się przed Sądem Wojewódzkim w Warszawie procesie członków kierownictwa Konfederacji Polskiej Niepodległej ogłoszona została przerwa która trwać będzie do 8 września br.

II część zebrań delegatów

Poznańska „Solidarność” zatwierdzi program działania

INFORMACJA WŁASNA

W sobotę, 29 bm., odbędzie się druga część I Walnego Zebrań Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Wielkopolska. Miejsce obrad — hala widowiskowo-sportowa „Arena” w Poz

naniu przy ul. Reymonta, początek — godz. 8.00.

Zarząd Regionu informuje za interesowanych, iż do wejścia na to zebranie upoważniaman dat lub odpowiednie zaświadczenie KZ. (sf)

Strajk olsztyńskich drukarzy — trwa

(PAP) W Olsztyńskich Zakładach Graficznych od rana 27 bm. trwa strajk okupacyjny obejmujący wszystkie wydziały. Tego dnia w godzinach po południowych odbyło się ogólne zebranie — spotkanie strajkującej załogi z upoważnionymi przez prezydium B. Lisem i doradcą KKP Jackiem Kuroniem. Przedstawiając bilans dotychczasowej działalności związku i najważniejsze obecne zadania i kierunki działania „Solidarności”, starali się oni nakłonić załogę do zawieszenia strajku i scedowania o broni interesów pracowników zakładów na KKP, po dyskusji złożony został przez wysłanników KKP wniosek o głosowanie nad propozycją przeprowadzenia referendum w sprawie zawieszenia strajku. Przed tym przedstawione zostało stanowisko Komitetu Strajkowego, który opowiedział się za kontynuowaniem strajku. W jawnym głosowaniu ogromna większość opowiedziała się przeciwko przeprowadzeniu referendum w sprawie zawieszenia strajku.

Nad projektem ustawy o związkach zawodowych

(PAP) W Sejmie trwają prace nad projektem ustawy o związkach zawodowych. 27 bm. zakończył się trzydniowe posiedzenie podkomisji skupiającej posłów z Komisji Pracy i Spraw Socjalnych oraz Prac Ustawodawczych, a powołanej do rozpatrzenia projektu ustawy. W toku obrad, którym przewodniczył pos. Włodzisław Rutowicz (PZPR), przeanalizowano szczegółowo pierwsze rozdziały projektu ustawy wraz z wnioskami i uwagami, jakie napłynęły do Sejmu. Na tej podstawie wniesiono szereg poprawek i uściśleń redakcyjnych. A oto kilka ważniejszych zmian merytorycznych, jakie pod komisja proponuje wprowadzić w wyniku dotychczasowej dyskusji.

Ze szkicownika wielkopolskiego

Szlichtyngowa (Leszczyńskie) nazwę swą wzięła od nazwiska założyciela Jana Szlichtynga, sędziego wschowskiego. Za jego życia zbudowano w tym miasteczku drewniany kościół.
Rys. Krystyna Popiak

Rozmowy o sytuacji w kraju:

J. Ozdowskiego z J. Glempem

(PAP) 27 bm. odbyło się spotkanie ks. arcybiskupa gnieźnieńskiego — warszawskiego, prymasa Polski dr Józefa Glempa z wicepremierem prof. Jerzym Ozdowskim, przewodniczącym Rady d.s. Rodziny. Wicepremierowi Ozdowskiemu towarzyszyła jego małżonka i syn.

Podczas spotkania omówiono aktualną sytuację polskich rodzin, zadania Rady d/s Rodziny

i politykę społeczną państwa wobec rodzin.

Ks. prymas podkreślił z naciskiem nieustanne i mocne poparcie Kościoła katolickiego dla godności małżeństwa i rodziny. Sobór Watykański II zobowiązał katolików do podnoszenia wartości życia rodzinnego tak przez świadectwo własnego życia, jak i przez zharmonizowane współdziałanie z wszystkimi ludźmi dobrej woli.

Przedstawiciele rządu i episkopatu

(PAP) 27 bm. zebrała się komisja wspólna przedstawicieli rządu i episkopatu. Omówiono sytuację w kraju. Zgodnie wyrażono pogląd o niezbędności spokoju społecznego, dobrej gospodarki i rzetelnej pracy dla zapoczątkowania wychodzenia z obecnego kryzysu. Podkreślono potrzebę obiektywnego, zgodnego z prawdą informowania społeczeństwa we wszystkich sferach informacji, zarówno powszechnie dostępnych, zwłaszcza w prasie codziennej, radiu i telewizji, jak również w wewnętrznych sposobach informacji organizacji działających w kraju, jak biuletynu wewnętrzne. Przy omawianiu sy-

tacji w kraju nawiązano do homilii prymasa Polski ks. arcybiskupa Józefa Glempa wygłoszonej 26 sierpnia na Jasnej Górze w Częstochowie.

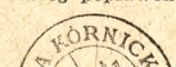
Omówiono przebieg prac powołanych przez komisję zespołu roboczych i innych rozmów na temat szczegółowe, ze szczególnym uwzględnieniem spraw wydawniczych oraz form duszpasterstwa dla niektórych grup ludności. Stwierdzono postęp w rozwiązywaniu tych zagadnień i przekazano wskazówki do dalszych prac i rozmów.

Następne posiedzenie odbędzie się na początku października.

Prymasa Polski z NSZZ RI „Solidarność”

(PAP) Jak wynika z komunikatu sekretariatu prymasa Polski — 27 bm. odbyło się spotkanie prymasa Polski ks. arcybiskupa Józefa Glempa z przedstawicielami Ogólnopolskiego Komitetu Założycielskiego NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”, w czasie którego przedstawiono aktualną działalność związku. Ksiądz przy-

mas z wielką uwagą odniósł się do problemów jedności ruchu zawodowego rolników indywidualnych oraz do ich współpracy z NSZZ „Solidarność”. Poruszone zostały problemy wyżywienia narodu oraz potrzeby rolnictwa indywidualnego. W spotkaniu ze strony OKZ NSZZ RI „Solidarność” uczestniczył m. in. Jan Kulaj

ODGŁOSY

O autentyczny samorząd

Przed kilkoma tygodniami IX Zjazd PZPR wypowiedział się jednoznacznie za reformą gospodarczą i samorządnością załóg. Za celowe uznano jednak wszelkie stronne przedyskutowanie projektów ustaw o samorządzie załóg i przedsiębiorstwie państwowym. Jednym z ważnych elementów tej dyskusji będzie zbliżające się III Plenum KC PZPR, które poświęcono własnie sprawom samorządu.

Podjętym ponownie w krótkim czasie na wysokim forum partyjnym szeroko rozumiane problemy reformy i samorządu, poprzedzonym zresztą naradą konsultacyjną sekretarzy dużych organizacji partyjnych, kierownictwo PZPR daje odpór szerszemu tu i ówdzie poglądom, jakoby władza hamowała wdrażanie reformy. Jasno w tej sprawie wypowiedział się na spotkaniu w „Cegielskim” Stanisław Kanta, przypominając, iż to właśnie Biuro Polityczne KC PZPR było inicjatorem reformy ekonomicznej powołując już przed rokiem kompetentną komisję. Prawdą jest też, iż partia polemizowała z hasłami: „natychmiast wdrożyć reformę”, ponieważ rozsądek i wiedza nakazywała stworzenie najpierw warunków do wprowadzenia reformy.

Sądzą, iż intencją poświęcenia plenarnego posiedzenia Komitetu Centralnego PZPR składającego się w znacznej części z robotników i chłopów, nie jest wcale zmiana czy uszczuplenie — jak niektórzy sądzą — stanowiska w sprawie nowej formuły samorządu, ale zapoczątkowanie w sądach i organizacjach partyjnych konkretnej pracy polityczno-organizacyjnej związanej z reformą i samorządnością. Potrzebna bowiem jest w środowisku robotniczym wielka praca wyjaśniająca cele reformy, zadania samorządów i podział kompetencji między dyrektorem a organami samorządowymi. Zrozumienie idei zadecyduje bowiem o powodzeniu wielkiego przedsięwzięcia nazywanego reformą.

JANUSZ BEKAS

Nowa szkoła czynem żołnierzy i mieszkańców

(PAP) Czynem społecznym żołnierzy Lubelskiej Brygady Wojsk Ochrony Pogranicza i Śląskiego Okręgu Wojskowego oraz mieszkańców Kostrzyna nad Odrą (woj. gorzowski) powstała w tym miesiącu w krótkim czasie nowa szkoła. W budynku znalazły się 24 dobrze wyposażone izby lekcyjne i gabinety specjalistyczne, w których uczyć się będzie ponad 600 dzieci.

Z ostatniej chwili

29 bm. rozmowy na temat transmisji ze zjazdu „Solidarności”?

(PAP) W związku z apelem prezydium KKP NSZZ „Solidarność” o przerwanie akcji protestacyjnej w Olsztynie i Zakładach Poligraficznych — rzecznik prasowy rządu widzi możliwość odbycia w sobotę, 29 sierpnia, spotkania zespołu roboczego Komitetu Rady Ministrów do Spraw Związków

Poprawa w dostawach cukru i papierosów

Prognozy rynku żywnościowego we wrześniu i IV kwartale

(PAP) Dramatyczna sytuacja w zaopatrzeniu w żywność sprawia, że z nadzieją oczekujemy zmian na lepsze w wyniku tegorocznych zbiorów. Resort handlu wewnętrznego i usług w porozumieniu z producentami żywności opracował już wstępną prognozę do staw najważniejszych 49 artykułów.

Z prognoz tych wynika, że dość istotnej poprawy możemy się spodziewać w grupie wyrobów, których produkcja oparta jest na ziemniakach. Przewidywane dobre ich zbiory pozwolą na uruchomienie szerokiej produkcji przetworów ziemniaczanych (niegdys wytworzano ich w naszym kraju od 40 000 do 50 000 ton rocznie).

Według wstępnych szacunków, kampania cukrownicza powinna przynieść około 1 650 000 ton cukru. Można więc pomyśleć zarówno o zwiększeniu norm kartkowych, jak i o wyposażeniu przemysłu w niezbędny surowiec dla produkcji wyrobów czekoladowych, cukierków, pieczywa cukierniczego itp. Do rozważenia jest sprawa podziału cukru między ludność a gałęzie przetwórcze. Istnieje koncepcja zwiększenia norm przydziału cukru do wysokości około 1,5 kg z zachowaniem preferencji dla kobiet ciężarnych i matek karmiących. Z bilansu bowiem wynika, że taki podział byłby

najkorzystniejszy z punktu widzenia wykorzystania potencjału przemysłu cukierniczego.

Znacznie trudniejsza sytuacja rysuje się w zaopatrzeniu w mięso i jego przetwory oraz tłuszcze roślinne. Spadek skupu spowodował, że handel nie jest w stanie zrealizować nawet obniżonych na sierpień i wrzesień norm przydziału mięsa. Aby znieść te obniżki, w październiku powinno trafić na rynek 145 000 ton mięsa, z czego 114 000 ton na bieżące potrzeby kartkowe. Handel jest już „winny” posiadaczom kartek lipcowych i sierpniowych około 30 000 ton mięsa. Wszystko wskazuje na to, że jeżeli obecny poziom skupu utrzyma się również w IV kwartale, szanse na odejście od zmniejszonych norm będą niestety minimalne.

Rząd podjął kroki, które mają poprawić sytuację. Chodzi przede wszystkim o zaktywizowanie skupu. Na potrzeby wsi przeznaczono dodatkowo około 700 000 ton węgla; czyni się starania o zwiększenie dostaw pasz. Postanowiono traktować jako kontraktacyjną, a więc upoważniającą do przydziału węgla, wszelkie do stawy żywcą do punktów skupu. Działania te mogą przynieść określone rezultaty, pod warunkiem, że ich realizacja w terenie przebiegać będzie sprawnie. Generalnie jednak istotne zwiększenie podaży mięsa wymaga rozwiązań na-

tury kompleksowej. Sytuacja w skupie rzutuje również na możliwości zaopatrzenia w tłuszcze zwierzęce. Mniejsze dostawy są szczególnie dotkliwe dla Śląska oraz innych zurbanizowanych regionów kraju. Niestety nie najlepiej przedstawia się również szansa zrekonpensowania niedoborów tłuszczów zwierzęcych — tłuszczami roślinnymi. W porównaniu z rokiem ubiegłym niedobory smalcu handlowego na około 22 000 ton. Do sklepów trafiać będzie w IV kw. około 8 200 ton smalcu miesięcznie. Dostawy margaryny szacuje się na około 10 300 ton, czyli mniej więcej 40 mln sztuk kostek ćwierćkilogramowych.

Utrzymane będą dotychczasowe racje na masło, spowoduje to jednak obniżenie dostaw śmietany do poziomu 70 proc. roku ubiegłego.

Pewna poprawa nastąpić powinna w dostawach papierosów. Handel spodziewa się opanowania sytuacji na rynku tytoniowym do końca br. Przywrócono już zeszłoroczny poziom produkcji papierosów w rzędu 6,5 mld szt. miesięcznie. Przemysł otrzymał środki na import bibulek i innych niezbędnych komponentów. Rozpoczął się także import, w wyniku którego na rynek zostanie dostarczonych do końca roku dodatkowo około 7 mld papierosów.

Handlowcy o pracy w 8 wolnych sobotach

(PAP) Sekretariat Zarządu Głównego Niezależnego Związku Zawodowego Pracowników Handlu i Spółdzielczości przekazał PAP swoje stanowisko w sprawie pracy handlu w 8 wolnych sobotach. Sekretariat stwierdza, że już obecnie ponad 1/4 zatrudnionych w handlu detalicznym i hurtowym oraz w transporcie handlu pracuje we wszystkie wolne soboty. Rozszerzenie sieci sklepów czynnych w soboty musi być uzasadnione względami społecznymi i ekonomicznymi. Podstawowym warunkiem pracy handlu w wolne soboty jest takie zwiększenie dostaw towarów, które gwarantować będzie ciągłość sprzedaży. Związek sprzeciwia się otwieraniu pustych sklepów wyłącznie ze względów propagandowych.

Po nieudanej inicjatywie O. Carrona

(PAP) Nowo wybrany poseł do Izby Gmin z Ulsteru, Owen Carron, ostro zareagował na odrzucenie w środę jego propozycji spotkania z premierem Margaret Thatcher w celu przedyskutowania impasu wokół strajków głodowych więźniów IRA. Carron wybrany do Parlamentu na platformie solidarności z prowadzącymi głodówki więźniami IRA zapowiedział, że będzie się starał spotkać z ministrem stanu d/s Irlandii Północnej, Michaeliem Alisonem, który swego czasu był więzionym w rokowania z więźniami zakładu karnego Maze, pod Belfastem nad kwestią głod-

ówek. Carron przyznał, że po takim spotkaniu nie spodziewa się jednak obiecujących wyników ze względu na brak prerogatyw Alisona do rozwikłania problemu.

W wywiadzie dla jednej z dublińskich gazet Carron, który również bezskutecznie zabiegał o spotkanie z premierem Republiki Irlandzkiej Garretem Fitzgeraldem, poparł słuszną walkę narodu z siłami brytyjskimi. Nie dopatrzył się niczego ujemnego w walce ludności o własny kraj, stanowiącej według niego przejaw patriotyzmu, nie zasługującej absolutnie na pogardę.

Spotkanie S. Ignara z T. Szelachowskim

(PAP) Jak informuje NK ZSL prezes S. Ignar spotkał się z ministrem zdrowia i opieki społecznej Tadeuszem Szelachowskim. Przedmiotem rozmowy była budowa, organizacja i funkcjonowanie gminnych ośrodków zdrowia oraz opieka społeczna nad starszymi ludźmi na wsi.

RPA wycofuje wojska z Angoli

(PAP) Angolska Agencja Informacyjna podała w czwartek, że wojska południowoafrykańskie, które wtargnęły do Angoli; szykują się do dyskretnego wycofania. W szczególności agencja stwierdza: szybka reakcja angielskich sił zbrojnych i natychmiastowe potępienie międzynarodowe (agresji) południowoafrykańskiej) powstrzymało rozpad sił atakujących. Agencja dalej pisze, że lotnisko w Ondangwie w północnej Namibii, które jest główną bazą operacyjną wojsk południowoafrykańskich w regionie jest zamknięte dla ruchu cywilnego.

Przemyt marihuany na m/s „Kopalnia Jastrzębie”

(PAP) Kolejny przemyt narkotyków udaremnił celnicy z Gdańska. Wykryli oni na statku PZM „Kopalnia Jastrzębie” 27 paczuszek z zawartością 2,18 kg marihuany w postaci wysuszonego kwiatu i łodyżek tej rośliny. Narkotyki zostały znale-

Trwają pierwsze wykopki

Ziemniaki zamieniają się w mąkę, syrop i kleje

INFORMACJA WŁASNA

Jeszcze chyba nigdy zakłady przetwórstwa ziemniaczanego nie rozpoczęły tak wczesnie kampanii, jak w tym roku — powiedział nam wicedyrektor Wielkopolskiego Przedsiębiorstwa Przemysłu Ziemniaczanego w Luboniu, Miłoz Stankiewicz. Wszystko wskazuje na to, że kampania będzie długa i pomyślna. Przewiduje się przerobić w zakładzie macierzystym „raz w Stawie (Konińskie) ponad 270 000 ton surowca na mąkę, dekstrynę, kleje, syrop i pochodne. Ich brak ograniczał lub utrudniał rytmiczność produkcji takich przemysłów, jak farmaceutyczny, cukierniczy, hutniczy, odlewniczy i wiele innych. Po dobrych prognozach cukrownictwa jest to zatem druga wiadomość, budząca wiarę w poprawę zaopatrzenia rynku.

W WPPZ kampanię rozpoczęto 18 sierpnia. Dotychczas skupiono około 10 000 ton ziemniaków wczesnych z rejo-

nu Kępna (Kaliskie) a przerobiono — głównie na syrop i dekstrynę — 8 000 ton. W najbliższych dniach spodziewane są dwukrotnie większe dostawy. Podaż surowca jest duża; do przerobu przyjmuje się obecnie ziemniaki wczesne. Są dorodne, duże i — jak na ten okres — o niezłej zawartości skrobi.

Zakłady przemysłu ziemniaczanego, po ubiegłorocznym „chudym” roku, starannie przygotowane są do nowej kampanii. Pierwsze w kraju rozpoczęły przetwarzanie nowe ziemniaki zakłady w Luboniu oraz w Wągrowcu (Piłskie). W miarę narastania skupu włączane są do ruchu kolejne. Tegoroczna podaż surowca w kraju oblicza się na 1,5 miliona ton. Być może, że będzie go więcej. Trzeba uczynić wszystko, aby mimo ograniczonych zdolności produkcyjnych, nie się nie zmarnowało. Pierwsza tegoroczna mąka ziemniaczana, na którą tak czekają gospodynie, ukaże się na rynku we wrześniu. (zd)

Umowa o odroczeniu spłat amerykańskich kredytów

(PAP) 27 bm. podpisana została w Warszawie umowa między Polską a USA w sprawie zobowiązań kredytowych Polski objętych gwarancjami instytucji państwowych i przy padających do zapłaty w 1981 roku. Na mocy umowy terminy spłat 90 proc. tych zobowiązań zostają przeniesione z roku 1981 na lata 1986—89. Jest to już 13 tego rodzaju umowa zawarta br. przez Pol-

skę z krajami wierzycielskimi zgodnie z protokołem wielostronnym podpisanym przez te kraje w Paryżu 27 kwietnia br. Dokonane przesunięcia terminów spłat są poważną ulgą dla polskiego bilansu płatniczego. Umowę podpisali: ze strony polskiej I zastępca ministra finansów — Witold Bień, a ze strony amerykańskiej ambasador USA — Francis J. Meehan.

20 trawler dla ZSRR

(PAP) Z pochylni Wydziału Montażu Kadłubów C-1 Stoczni Gdańskiej im. Lenina spłynął na wodę trawler — przetwórnia o nośności 1800 DWT, budowany dla armatorstwa radzieckiego. Jest to 20 jednostka z tej nowoczesnej serii przeznaczona dla największego odbiorcy stoczni im. Lenina w Gdańsku — bandery ZSRR.

Wznowienie rozmów z radomską „Solidarnością”

(PAP) Zarząd MKR NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska otrzymał 27 bm. notę dalekopisową podpisaną przez ministra d/s związków zawodowych — Stanisława Cioska zawierającą propozycję wznowienia rozmów w piątek 28 bm. o godz. 8,00 rano w „Domu Technika” NOT w Radomiu. Propozycja została przyjęta. Oznacza to, że w tym samym dniu nie zostanie podjęty jednogodzinny strajk ostrzegawczy.

POGODA

Poznańskie Biuro Prognoz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej przewiduje na dziś w Wielkopolsce: zachmurzenie duże, większymi przejaśnieniami, przełotne opady deszczu oraz możliwe lokalne burze.

Temperatura maksymalna od plus 14 do plus 17 stopni, minimalna od plus 8 do plus 10 stopni. Wiatry słabe i umiarkowane, okresami dość silne z kierunku zachodniego.

Wczoraj o godz. 17 zanotowano następujące temperatury: w Poznaniu i Koninie 11 stopni, Kaliszu 14 stopni, Lesznie i Pile 10 stopni; ciśnienie 1002 hPa czyli 752 mm.

Dzisiejszy serwis informacyjny opracował Adam Henke

Nr indeksu 35028, P-14.

KRONIKA DNIA

SPOTKANIE Z SEKRETARZEM KW PZPR

(Inf. wł.) Z Inicjatywy Klubu Publicystów Ekonomicznych SDP w Poznaniu odbyło się w czwartek spotkanie dziennikarzy prasy radia i telewizji z sekretarzem KW PZPR w Poznaniu Bronisławem Stępińskim. Omawiano aktualne problemy gospodarcze województwa w kontekście reformy planowania i zarządzania. Sekretarz KW poinformował o bieżących i perspektywicznych działaniach instancji partyjnej w zakresie gospodarki. (bej)

Problem wyżywienia narodu jest obecnie najważniejszy dla naszej gospodarki. Braki żywności stanowią podstawową bolączkę życia codziennego Polaków. Powstaje pytanie: czy i kiedy potrafimy wyżywić się sami? Co możemy w tym zakresie zrobić w Wielkopolsce dla siebie i dla kraju? Na ile na poprawę zaopatrzenia może wpłynąć praca przemysłu rolno-spożywczego, działającego tradycyjnie w naszym regionie? Na te oraz inne pytania staramy się odpowiedzieć w cyklu artykułów pod hasłem „Raport żywnościowy”. DZISIAJ — O PRZEMYSŁE KONCENTRATÓW SPOŻYWCZYCH.

Raport żywnościowy (4)

Obiad w pigułkach

Produkcją żywności skoncentrowanej zajmuje się bowiem w Polsce 7000 osób zatrudnionych w fabrykach w Kaliszu, Poznaniu, Skawinie, Opolu, Włocławku, Wodzisławiu, Gdańsku, Olsztynie i Wierchosławicach. Ludzie ci wytwarzają w ciągu roku 250 000 ton koncentratów żywnościowych o wartości około 10 mld złotych.

W tym roku w „koncentraty” — nazwijmy tak skróto wo ów przemysł — sytuacja jest trudna jak w całej gospodarce, jak w „bloku żywnościowym” w ogóle. I właściwie nie może tu być lepiej, niż gdzie indziej. Jest to bowiem przemysł niezwykle i może służyć jako swoisty papierek lakmusowy dla oceny całej produkcji żywnościowej w Polsce. W nim, jak w przysłówkowej soczewce zbiegają się wszystkie kłopoty surowcowo-żywnościowe. „Koncentraty” korzystają bowiem w swojej produkcji praktycznie z wszystkich składników i surowców, niezbędnych dla przemysłu żywnościowego. Bo przemysł ten potrzebuje przecież mięsa, tłuszczów, mleka, mąki, skrobi, żelatyny, kwasu cytrynowego, oleju sojowego i wielu innych produktów. Potrzebuje kartonów, puszek, słoików, folii i papieru polietylenowego — słowem opakowań. Cała ta lista, to nie innego jak spis

ustanie produkcja tego asortymentu, dla którego mamy przecież linie produkcyjne w kilku fabrykach. Na przykład we Włocławku robimy już groch z kapustą. Ale zastanawiam się czy nie szkoda puszki na ten asortyment, skoro przecież potrzebne są też do pakowania kawy „Inka”. Zresztą szukanie pracy dla tych załóg w produkcji konserw czysto warzywnych też nie będzie proste, bo o niezbędny surowiec ubiegali się będzie też przemysł owocowo-warzywny który też ma luzy produkcyjne, wynikające z zaprzestania wytwarzania konserw warzywno-mięsnych.

Duże kłopoty mamy też z napojami (braki cukru), kisielami, budyniami i galaretkami (fatalny niedobór żelatyny). Spada też produkcja koncentratów obiadowych. Z braku mięsa staramy się tu wykorzystać inne surowce. Stąd w twarżymy więcej zup piecarkowych, żurów i barszczybiaków. Mimo ogólnie trudnej sytuacji w kilku wyrobach, no tujemy wzrost produkcji w stosunku do roku minionego. Więcej wyprodukowaliśmy olejów, makaronów, płatków ryżowych, pieczywa cukiernicze. Więcej upaliliśmy kawy zwiększyliśmy produkcję ekstraktów, pakowaliśmy dużo herbaty, kakao, i kwasu cytrynowego, produkowaliśmy niemało dobrych majonezów

Z tego, co się dalej dowiadujemy, zjednoczenie zamierza uczynić wszystko, co możliwe, aby utrzymać na dawnym poziomie a w przyszłości nawet zwiększyć produkcję odżywek dla dzieci. Produkcja odżywek sypkich i „Bebika” nie maleje. Na ten cel przeznaczają się nawet mleko z importu, specjalny olej sojowy wytwarzany w Brzegu, jednak muszą być odpowiednie opakowania. Gorzej z „bobovitami”, których produkcja zmalała prawie o połowę (brak mięsa). Są sugestie, aby te wyroby sprzedawać na kartki.

Taka jest sytuacja krajowa. W poznańskim „Amimo” umiarkowanie optymistycznie. Dyrektor Wojciech Bobek mówi, że wyniki 7 miesięcy można uznać za dobre. Produkcja wzrosła o blisko 3 procent a największe przyrosty notuje się w paluszkach, płatkach ryżowych i makaronach.

Tak więc sytuację w przemyśle koncentratów spożywczych można by tak podsumować: są moce produkcyjne, brakuje surowca. Przy licznych kłopotach, jak w całej gospodarce (energetyka, opakowania itp.) przemysł ten mógłby wyprodukować sporo wysoko przetworzonych i poszukiwanych produktów. Są przecież niezłe linie technologiczne i wykwalifikowane załogi. Brakuje surowców. Jeżeli „koncentraty” ich nie będą otrzymywać, nie możemy liczyć na urozmaicenie dośmię notonnej i ubogiej polskiej diety — tą właśnie przetworzoną i nowoczesną żywnością. Dodajmy — żywnością łatwą i szybką w przygotowywaniu.

MAREK PRZYBYLSKI

W ZNTK naprawiają także sprzęt rolniczy

Świadectwo, którego nie trzeba się wstydzić

Najpierw były głosy niesmiałe. Ot, takie przebiekiwania — pół żartem, pół serio — o możliwości wykorzystania części mocy technologicznych na produkcję dla rolnictwa. Jak to — znacząco pukał się w czoło jedni — mamy naprawiać lokomotywy, a nie coś tam dukać przy maszynach rolniczych; wszyscy teraz dmą w tę trąbę, to i my musimy? A może jednak warto pogodzić jedno z drugim — zastanawiali się inni.

W końcu wysunięto konkretną propozycję. Było to w ostatnich dniach kwietnia. Na zakładowej konferencji wyborczej partii. **Zdecydowano: Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego w Poznaniu chcą wesprzeć przedsiębiorstwa rolne, które mają kłopoty z częściami zamiennymi do jakiegoś kolwiek sprzętu.** Nie była to jednak deklaracja, zgłoszona — jak to kiedyś bywało — dla samej okazji. Nie dlatego, że było ważne wydarzenie w życiu zakładu i należało je uczcić. Po prostu obliczono, że zasadnicza produkcja na tym nie ucierpi, a pomoc dla rolnictwa jest bardzo potrzebna. We wspólnym przecież interesie.

Później raźnie zaczęto zamieniać słowa w czyn. Ustalono, na których wydziałach można „wykroić” najwięcej rezon technologicznych, obmyślono jak ma się w praktyce odbywać realizacja zleceń z gospodarstw rolnych, omówiono z ludźmi szczegóły wykonywania tej dodatkowej produkcji. Dodatkowej, lecz i dla wielu trudnej, bo skoro przyzwyczaili się już do wytwarzania określonych detali, mu sieli się na inne „przestawie”.

Publicznie ogłoszono numery telefonów, pod którymi klienci mogli wszystko sobie wyjaśnić co do ewentualnego zamówienia takich czy innych części rolniczych. Mogli też w ten sposób wstępnie zgłosić zlecenie, by później dopełnić formalności. Tych wszakże było i jest niewiele. Ot, potrze-

bujecie czegoś, więc musimy jak najszybciej i jak najlepiej zrobić, a o papiery, to się będziemy martwić.

Wnęć okazało się, że to zajęcie służące rolnictwu, stało się dla kolejarzy jakby odtrutką od codziennych zmartwień z remontem taboru. Bo jakie z nim są kłopoty, można łatwo ustalić — zapytać pierwszego z brzegu pracownika ZNTK. Powie jasno, co zrobili z tymi ludźmi, którzy kiedyś zdecydowali o zakupie lokomotyw. Nawet przecież bogate państwa zachodnie nie pozwalają sobie na taki luksus, by tyle mieć aż typów i serii lokomotyw (to się doprawdy nie mieści w głowie! A o części zamiennych nikt się w ministerstwie nie martwił. Teraz muszą się z tym biedzić ZNTK, i to nie tylko w Poznaniu. A wszystko i tak nie sposób wykonać, bo trzeba by mieć odpowiednie agregaty i narzędzia. Na te zaś nie starcza te raz dewiz.

Pracownikom starcza jednak dobrych chęci, umiejętności i zapału, by przygotować przeróżne części do maszyn rolniczych. Ot, pierwsze z rzędu zlecenie. Ze Stacji Hodowli Roślin w podpoznańskich Nagrodawicach, która zresztą nie pierwszy raz zgłasza się o pomoc do ZNTK. Zbiór ziemiopłodów tuż, tuż, a tam stoi niesprawny kombajn ziemniaczany z NRD i francuski do buraków. Potrzeba do nich 30 wstrząsaczy i dwa koła pasowe, POM w Środzie, gdzie stacja nagrodawicka chciała zamówić te detale odmówił, bo nie dysponuje stosownymi maszynami. W „Agromie” też odmówiono z kwitkiem — kombajny dewizowe, więc za dewizy trzeba by wszystko sprowadzać, a „twardej waluty” — za mało.

W ZNTK poszło gładko. Do starzonego wzory potrzebnych części umożliwiły przygotowanie skróconej dokumentacji. Takiej roboczej, byle w warsztacie wiadomo było, o co chodzi. Zrobiono też szkic, ze staw materiałów, parametry

Rocznica porozumienia szczecińskiego

30 sierpnia przypada pierwsza rocznica podpisania porozumienia społecznego w szczecińskiej stoczni im. Adolfa Warstego. Na zdjęciu: (od lewej) Marian Jurczyk i Karimierz Br...owski po podpisaniu tego historycznego już dokumentu.

Fot. — CAF

Mięsa, cukru, masła i jeszcze co najmniej kilku innych artykułów żywnościowych jest w Polsce za mało i dlatego mamy karkki. Gdyby zatem próbować w żywieniu rozszerzać dietę o te produkty, których sprzedaż nie podlega jeszcze racjonowaniu, to możliwości urozmaicenia menu są raczej niewielkie. No bo co pozostaje w „niekartkowej” sprzedaży? Ryby, herbaty, ocet, warzywa i owoce, po części sery — o ile się wystoi w długiej kolejce. Nawet chleb można w Poznaniu nabywać w sposób ograniczony do 4 bochenków jednorazowo. Bez kartek można też ku pować teoretycznie szeroka gamę koncentratów spożywczych. Wybór jest jednak o-

Pakowanie zup w poznańskim „Amimo”.
Fot. „Głos” — R. Królak

becnie bardzo mizerny, a fakt, że w Poznaniu są w sklepach zupy w proszku jest w większej mierze zasługą będącą pod ręką „Amimo”, aniżeli na syceńskim rynku w te produkty.

Przeciętny Polak ma praktycznie — poprzez system kartkowy — dietę w zasadzie już ustaloną. Nie mogą zwiększyć spożycia wyrobów, których porcje są mu przydzielane administracyjnie, urozmaicać może sobie jedynie zjadając produkty, których sprzedają — jak dotąd — się nie racjonuje i nie ogranicza. Czy w tym „rozszerzaniu i urozmaicaniu” można liczyć — obecnie lub w niedalekiej przyszłości — na przemysł koncentratów spożywczych?

Odpowiedzi na to pytanie szukałem w Zjednoczeniu Przemysłu Koncentratów Spożywczych w Poznaniu. Spora to organizacja gospodarcza,

jednych z najbardziej obecnie brakujących w Polsce produktów.

Przez pierwszych pięć miesięcy — informuje zastępca dyrektora Zjednoczenia do spraw technicznych Ryszard Czarnecki — trzymaliśmy się niezłe. Udawano się nam utrzymać wielkość produkcji na poziomie roku ubiegłego. Znaczenie gorzej było w czerwcu i lipcu i w rezultacie za 7 miesięcy mamy w stosunku do roku minionego zaległości wartości 23 procent produkcji. Nie lepsze wyniki będą też w sierpniu i wrześniu. Trochę poprawy się zapewne w IV kwartale. „Kłoda” nas drastycznie brakuje surowcowe. Szczególny spadek produkcji odnotowujemy w konserwach. W lipcu na przykład zamiast 875 ton zrobiliśmy ich 170. Braki mięsa sprawiają, że — jak tak dalej pójdzie — być może, zupełnie

„Jeśli sam sobie nie pomożesz, kto ci pomoże?” To stare porzekadło kilka miesięcy temu zacytowali polscy lekarze w apelu do społeczeństwa. A chociaż od tamtej chwili minęło nieco czasu — treść nie tylko nie uległa deaktualizacji, lecz wobec coraz trudniejszej sytuacji — nabierała jakby większej aktualności.

„Musimy wszyscy przetrwać najbliższy rok nie tylko odpornie psychicznie, ale i zdrowo fizycznie. My, lekarze, nie możemy sami wam tego zapewnić. Musicie pomóc sobie sami”.

Sytuacja bowiem przedstawia się tak:

— Po pierwsze, ostatnie lata postępu medycyny wyrobiły w społeczeństwie pogląd, że sprawy zdrowia należy całkowicie powierzyć medykowi. Tymczasem lekarze i ich współpracownicy specjalizują się w zwalczaniu chorób — gdy one już są. Zdrowie i jego ochrona interesuje ich mniej. W tym też zakresie możliwości medycyny są ograniczone.

— Po drugie — trudności występujące w naszym kraju ograniczają owe możliwości jeszcze bardziej. Priorytet dla budownictwa szpitalnego okazał się fikcją, brak leków jeszcze się pogłębia, brakuje 25 000 miejsc w domach pomocy społecznej, blokuje się miejsca w lecznicach, nie uzyskano poprawy w dostępności pacjentów do lekarzy rejonowych. Nadto to, co i jak jemy — prędzej czy później wywrze wpływ na stan zdrowia.

Więc co?

Resort podejmuje różne zobowiązania. Resort twierdzi, że robi, co może w tej katastrofalnej sytuacji gospodarczej, aby stan zdrowotności się nie pogorszył. Ale oprócz rozlicznych perspektywicznych zamierzeń, trzeba coś zrobić zaraz: dziś, jutro. Więc — co?

Lekarze polscy odpowiadają tak: „Złowrogie skutki można zminimalizować. Pod jednym generalnym warunkiem: każdy ze współobywateli musi uświadomić sobie, że jego zdrowie w decydującym stopniu zależy od niego samego”.

Zalecenia lekarskie w tym względzie nie idą zbyt daleko. Recepta na ochronę własnego zdrowia zawiera się w czterech postulatach. Tak więc lekarze polscy proponują obywatelom:

1. — by każda z osób powyżej lat 18 pijąca alkohol ograniczyła spożycie do 1 litra w ciągu miesiąca. Dotyczy to tak

Moje zdrowie i ja

zwanym przeciętnym obywateli, dla których, przy niedostatecznym odżywianiu i jeden litr stanowi poważne zagrożenie zdrowia i może mieć skutki dalekosiężne, jak i doraźne (wypadki, urazy, wczesne inwalidztwo). Komentarz do tej recepty wydaje się zbędny wobec pustych półek i tasemcowych kolejek przed monopolowymi sklepami.

2. — by w ciągu najbliższego roku liczbę wypalanych papierosów ograniczyć o połowę, a także przestrzegać zasady, by absolutnie nie palić w obecności osób, które tego nie robią, szczególnie zaś w obecności dzieci. W stanie obecnego niedożywienia choroby biorące swe źródło w papierosowym dymie (nowotwory, niedomagania układu krążenia, gruźlica) atakują ze zdwojoną siłą.

3. — by więcej ruszać się. „Siedzący” i „stojący” tryb ży-

cia zabija nas stopniowo tak samo, jak nadużycie alkoholu i papierosów. Lekarze nie potrafią bez udziału każdego z nas przeciwdziałać zylakom, niedotlenieniu mięśnia sercowego, niewydolności układu krążenia, niewydolnościom wynikającym z niedostatecznej pracy płuc. Lekarskie umiejętności, leki i urządzenia nie wystarczą, tym bardziej, że wkracza dopiero w stanie choroby... Co więc należy czynić? Codzienna gimnastyka, po 10-15 minut dziennie, trochę rekreacyjnego truchtania — to minimum.

4. — by przy niedostatku żywności tym większą uwagę zwrócić na składnik odżywiania: żeby się orientować, czym i jak można sobie w miarę możliwości wyrównywać niedobory żywieniowe. Tu bardzo jest ważne, żeby właśnie w tym trudnym roku wykorzystywać dla wytwarzania żywności każdy wolny skrawek ziemi, zwłaszcza na terenach miejskich i podmiejskich (zapoczątkowały to m. in. poznańskie Winogrody urządzając przydomowe ogródki). Liczy się przecież każda marchewka, strąk fasolki, bobu, pomidor. Również — ruch przy uprawianiu działki.

Oto i wszystkie lekarskie zalecenia. Oczywiście, powiedzieć można że jak to „samodbanie” o własne zdrowie będzie się rozszerzało, to i pewnie operacje chirurgiczne wykonywać będziemy w punktach „zrób to sam”. Można też owe recepty na czas kryzysu uznać za umywanie rąk przez służbę zdrowia. Myślę jednak, że tego typu uproszczenia byłyby zgoda niestuszne. Bo prawdą jest, że jeśli nawet nie złość utnę się w palec, to lekarz czy pielęgniarka powinni mi pomóc, ale przecież ból eć będzie mnie, m n i e osobiście. Lepiej więc palec nie ucinąć.

JOLANTA LENARTOWICZ

OPINIE KOLEMIKI ODPOWIEDZI

O CHŁEBIE

W minioną sobotę (22 bm.) w południe, po powrocie z pracy, w kilku sklepach na Wildzie (Poznań) nie było chleba. Wreszcie od jakichś chłopców, niosących bochenki, dowiedziałam się, że jest przy narożniku ul. Gwardii Ludowej i Chwałkowskiego. Rzeźczywiście, było go tam dużo i w dodatku świeżego. Kupiłam go więc i w domu okazało się, że podobnie niesmacznego, nie wypieczonego, kluchowatego — jeszcze nie jedliśmy. Był to chleb o nazwie „mazurski”, po 6.70 zł. Teraz dopiero zrozumiałam, dlaczego w tym sklepie prawie nie było klientów — co się nie zdarza normalnie wtedy, gdy w innych chleba brak. Nic dziwnego, że takiej „gliny” — kto wiedział — nie kupował.

Kiedy w poniedziałkowym „Głosie” przeczytałam komunikat o podwyższeniu cen m. in. chleba (nie znalazłam tam „mazurskiego”, chociaż gatunków wymieniono wiele), pomyślałam: jeśli będą nas „częstowali” — takim, jak ten sobotni, tyle że po tak wysokiej cenie, to powinni go sobie piekarze sami jeść. Co prawda, prof. Krasinski zastrzegł kiedyś w telewizji, że pieczywo oczywiście „powinno być jakościowo dobre”. A wypiekane dotąd pieczywo nie „powinno” być dobre? Boję się, by przemysł piekarniczy nie zapomniał o tym, „powinien” i że będziemy nadal musieli jeść pieczywo właściwie niejadalne. Przy okazji proszę za pośrednictwem „Głosu” o wyjaśnienie, co w tę ubiegłą sobotę robiła kontrola techniczna piekarni, która produkowała chleb „mazurski” i dlaczego w południe nie można było w pobliskich sklepach kupić chleba? Oczywiście innego od tego, który dostaliśmy. (2136)

HALINA K.
Poznań

OD REDAKCJI: O sprawie poprawy jakości pieczywa pisaliśmy w numerze „Głosu” z wtorku, 25 bm.

DRUŻYNA GEN. S. MACZKA

Redakcjo! Do was kieruję ten list z prośbą o pomoc w odnalezieniu i nawiązaniu kontaktu z byłymi żołnierzami, walczącymi pod dowództwem generała Stanisława Maczka. Jest to związane z tym, iż powstała u nas w tym roku 100. Północna Drużyna Harcerska im. gen. S. Maczka. Chcemy więc dokładnie poznać losy jednostek, którymi on dowodził i ludzi, którzy znali go, jako do wódce. A losy np. 1. Dywizji Pancerniej są bardzo mało znane. To samo dotyczy 10. Brygady Kawalerii, jedynej polskiej brygady kawalerii całkowicie zmotoryzowanej, walczącej w kampanii wrześniowej. Działamy przy 33. szpitalu harcerskim im. Zdobyców Cytadeli. Drużynowym naszym jest 100. PDH jest Grzegorz Maciejewski. (2091)

DARIUSZ MOŁODECKI
przyboczny 100. PDHPOSTULAT
W ROZPATRYWANIU

W odpowiedzi na list pt. „Może się zastanowi?” opublikowany w „Głosie” z 10 lipca, a dotyczący podwyższenia wymiaru grzywny za wykroczenia, popelnione pod wpływem alkoholu, Departament Społeczno-Administracyjny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych uprzejmie informuje, że postulat ten zostanie rozpatrzony w toku podjętych już prac nad nowelizacją prawa o wykroczeniach. (1769)

mgr J. SMERECZAŃSKI
zast. dyrektora

Listy krótkie i rzeczowe mają większe szanse druku. Anonimów nie publikujemy. Za strzegamy prawo skracania korespondencji. Adres: „Głos Wielkopolski”, skrytka pocztowa 1074, 60-959 Poznań.

Pamięci dowódcy Armii „Poznań”

Wielki żołnierz mało znany

Wśród wielu polskich dowódców, których nazwiska zostały chlubnie zapisane w historii II wojny światowej — poczesne miejsce zajmuje generał dywizji Tadeusz Kutrzeba — dowódca Armii „Poznań”. Nazwisko to w opisach bitwy nad Bzurą orzeczają się jak złota nić chwały. Nie znana jest jednak bliżej jego osobowość, biografii jego żołnierskiego życia.

Od jego śmierci minęły 34 lata — zmarł w 1947 roku w Londynie. Pochowany został na cmentarzu w Brookwood; następnie prochy sprowadzono do Polski i złożono w grobowcu na Powązkach, w Warszawie. Tyle wiadomości z ostatnich dni życia.

Inne szczegóły z jego życia są wyjątkowo skromne. Wiadomo że urodził się w roku 1886 w Czernichowie pod Krakowem; że ojciec zmarł młodo; że matka Aldona z Foremnowiczów znalazła się w trudnej sytuacji, co zdecydowało o oddaniu Tadeusza do austro-węgierskiego Korpusu Kadetów; że ukończył Wojskową Szkołę Realną i mając 20 lat rozpoczął służbę w wojsku austriackim. Następnie jako jeden z wybitniejszych oficerów ukończył Szkołę Sztabu Generalnego ze specjalnością saperską. Bardzo ogólnie wiadomo, że w czasie austriackiego zaboru na terenie Małopolski działał w polskiej konspiracji wojskowej i do polskiej armii przeszedł w stopniu kapitana.

W 1919 roku był szefem sztabu dywizji, a w roku 1920 szefem sztabu armii Rydzas-Śmigłego. Po zakończeniu wojny nie należał do czołwki legionowej, raczej stał na uboczu, ale po przewrocie majowym w 1926 roku nie znalazł się „w odstawce” i wkrótce został mianowany generałem. Jak twierdził wyjątkowo mu niezwykły gen. kawalerzysta Römmel, tylko dlatego, że po odejściu ze stanowiska komendanta Wyższej Szkoły Wojennej, francuskiego generała Faury — nie było kogo wyznaczyć na tę funkcję. Nie taka była jednak prawda. T. Kutrzeba jako wieloletni wykładowca tej szkoły, posiadał najlepsze przygotowanie teoretyczne i duży zasób praktycznych wiadomości w zakresie dowodzenia. Funkcję komendanta Wyższej Szkoły Wojennej pełnił od 1928 do 1939 roku. Ujmując postawą, szlachetnością, prostolinijnością, a przede wszystkim wszechstronnym wykształceniem wojskowym zdobywał dużą popularność wśród najbliższych i szacunek u podkomendnych. Z kierownictwem przez niego Wyższej Szkoły Wojennej — wyszło wielu wybitnych młodych oficerów,

na którym już nie ciążyły na wyki drylu zaborczych armii.

Jako komendant Wyższej Szkoły Wojennej nie ograniczył swojej funkcji do organizowania tylko procesu dydaktycznego i gier wojennych. Ale również wiele czasu poświęcał publicystyce wojskowej. W szeregu teoretycznych prac pisanych po 1936 r. dał właściwą ocenę politycznej i wojskowej sytuacji w Europie. Pisał wówczas, że na wypadek wojny z Niemcami, „sojusz wojskowy z Francją może mieć podstawowe znaczenie do

Gen. dywizji — Tadeusz Kutrzeba.
Fot. — Archiwum

skutecznego dłuższego oporu Polski, pod warunkiem, że zdolamy porozumieć się ze Związkiem Radzieckim, który nawet nieznacznie ilością wojsk uszytu niłby polską obronę, czyniąc ją jakby strażą wschodniego ramienia koalicji zachodniorosyjskiej”. Dodajmy, że to właściwie generał T. Kutrzeba opracował plan obrony granic zachodnich, a w tym również szczegółowy plan obrony Ziemi Wielkopolskiej. Był to plan nowoczesnie pomyślany, oparty o linie naturalnych przeszkód i rozbudowę punktów oporu. Na terenie Wielkopolski przebiegał on po linii jezior od Złotego — Gopla — Kanału Morzyńskiego i rzeki Warty, po Uniejów. W oparciu o założenia obrony tak zwanego przedmościa „Kolo — Konin” — przewidywał manewr zaczepny w skrzydła armii hitlerowskich, atakujących wojska polskie na północ lub na południu. Przewidywał, że Niemcy nie odważą się uderzyć na najsilniejsze polskie ugrupowanie w Wielkopolsce. Założenia do uderzenia w ostatecznym przypadku na południe, gdzie szybkim marszem posuwała się 8 i 10 armia niemiecka pod Warszawę, były słuszne, choć nie dały przewidywanego efektu operacyjnego. Można przyjąć, że

znaczna winą za ten stan rzeczy ponosi Sztab Generalny, który akceptował manewr, kiedy skrzydłowe polskie armie po ciężkich walkach granicznych były już w pełnym odwrocie.

Pamięć o generale T. Kutrzebie jest bardzo żywa i bliska wśród byłych żołnierzy — Wielkopolan, którzy pod jego dowództwem stoczyli jedną z największych bitew w całej kampanii wrześniowej 1939 roku. O nich to właśnie już w obozie jenieckim Murnau pisał w prostych żołnierskich słowach: „...przechodząc koło grobów poległych nad Bzurą żołnierzy polskich, niech ci, którzy się na przyszłych dowódców sposobią wspomną, że tu leżą żołnierze, którzy starali się wykonać niewykonalny wówczas obowiązek obrony Polski”.

W innym miejscu swojej książki „Bitwa nad Bzurą”, po ocenie działań poszczególnych wielkopolskich dywizji, pisze: „...„Żołnierzom wielkopolskim należą się z września 1939 r. szczególnie ciepłe słowa uznania. W największej bitwie tej kampanii wzięli oni udział rozstrzygający i zwycięski. Błysnęła wtedy, na krótko wprawdzie nadzieja, że uda się nam zatrzymać niepowstrzymany dotychczas pochód uroga i przeciąć pasmo jego powodzeń. Żołnierz wielkopolski okupił to krewawo. Nie jego była wina, że błędy dowództwa, a przede wszystkim obrzydliwym przewagą nieprzyjaciela, nie pozwoliły wykorzystać odniesionego zwycięstwa w uderzeniu na południe i że w ostatecznym wyniku został okrzyknięty i uległ w nierównej walce”.

Jest to zaszczytna ocena walności, zdyscyplinowania i bohaterstwa żołnierza rodem z Ziemi Wielkopolskiej, tego żołnierza, który wyrósł i wychował się na wiekowych tradycjach „straży przedniej” w obronie polskich ziem na zachodzie i północy, na tradycjach walki Dzieci Wrzesińskich o mowę polską, Drzymałów, walczących z uporem o ojczysty zagon i zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego.

Osobowość tego wielkiego patrioty, dowódcy o wielkim talencie i charakterze, choć minęły od jego śmierci 34 lata, nie doczekała się pełniejszej monografii, podobnie zresztą jak wielu wspaniałych dowódców dywizji i pułków wielkopolskich, którzy na czele swoich żołnierzy w 1939 roku „stawiali czoło kataklizmowi przewagi ponad możliwości od radzającego się państwa i jego siły zbrojnej”.

JÓZEF KRZYWANIA

Zbiory pomników i nagrobków

We Wschowie (Leszczyńskie) powstaje lapidarium, czyli zbiór budowli i rzeźby cmentarnej. Na zdjęciu: sklepanie zniszczonych nagrobków pochodzących z cmentarza w Święciechowej.
Fot. „Głos” — R. Królak

Nowy rok szkolny

Nauczyciele i narodowa edukacja

Nowy rok szkolny tuż tuż, więc kto żywi: publicyści i rodzice, nauczyciele i terenowa administracja chwytają za pióra, zdzierają gardła wołając czego już nie ma, czego może zabraknąć, czego nie stanie na pewno abyśmy mogli z powodzeniem wkręcić w ten nowy rok szkolny, rok trudny, jak dawno nie było. W tych słusznych przeważnie głosach alarmu, podobnie jak w zgłoszonych już pod adresem oświaty siedmiu tysiącach postulatów — nie brakuje niczego. Bo to fakt, że brak i majątek z koszułkami gimnastycznymi, brak plasteliny i tenisówek, piórników i zeszytów, kredek i czegoś tam jeszcze. Ba, brak nauczycieli i szkół, jasności programowej, nowych podręczników. Ale w tej powodzi braków tym bardziej nie wolno nam się zgubić, tym bardziej potrzebna jest mądra selekcja potrzeb na dziś, tym niezbędniejsza jest uwaga nad priorytetem spraw najpilniejszych. Bo to nie o pieniądze i inwestycji, nie o budżetu i liczby zeszytów zależeć może, to czy szkoła nasza, nasze nauczanie podlegnie dalszemu regresowi. O tym regresie mówi się za najczęściej.

W rozdziale VII uchwały ostatniego Zjazdu partii powiedziano wprost: niemożliwy jest harmonijny rozwój społeczny, niemożliwe będzie szybkie wyjście z kryzysu bez nowoczesnego systemu edukacji. Posłowie partyjni mają wnieść pod obrady Sejmu całokształt problematyki narodowej edukacji, najprawdopodobniej postulowana Rada Oświaty zajmie się programem reformy tej edukacji. To jednak sprawa najbliższej przyszłości. A co jest najważniejsze na dziś?

Najważniejsze i to wcale nie tak ogromnie zależne od bazy materialnej i wyposażenia, jest to, aby już dźwigać wyżej poziom nauczania. To społeczeństwo edukowało się przez wiele lat powojennych w gorszych warunkach niż mamy dziś. To nie warunki materialne oświaty sprawiły, że takiej deprecjacji uległa matura, że z roku na rok spadał poziom wiedzy i wymagań, że znaleziono nawet argumenty za tym, aby jako zasadę wprowadzić promowanie z ocenami niedostatecznymi — na szczęście już uchylone. Brak zeszytów i piórników nie powinien przeszkodzić w tym, aby już podnosić poziom szkoły, aby już zwiększać wymagania w stosunku do uczniów i do nauczycieli. Takim procesowi już może służyć większa samodzielność szkoły i nauczycieli — o czym również mówiono na Zjeździe partii, takim procesowi powinny służyć poprawione programy nauczania historii i języka polskiego, literatury ojczystej i nauki o współczesnej Polsce.

Aż 60 programów i nowych instrukcji nauczania otrzymają pedagodzy, chociaż do ich realizacji nie dostaną od razu nowych podręczników, to przecież są pedagogami, mają za sobą studia, mają swój aparat umysłowy i swoje własne poglądy i przekonania. Przez wiele lat narzekali, że nie mogą z tych atrybutów samodzielnie, wedle własnych przekonań korzystać. Oto mają tę szansę, niech jej nie zmarnują, niech przykładami własnego samodzielnego myślenia podnoszą zbyt nisko upadły autorytet nauczyciela. Niech znowu nauczyciel stanie się dla ucznia wzorcem moralnym i intelektualnym, bo bez tego nie ma kształcenia.

Sprawy bazy szkolnej i bytu nauczycieli już bezpośrednio zaczynają towarzyszyć tamtemu fundamentalnemu założeniu. Tak, jak żądała tego cała nauczycielska społeczność, rząd zobowiązany został do opracowania trzyletniego programu poprawy warunków materialnych nauczycieli, ich poziom zarobków, zgodnie z żądaniem zjazdu ZNP, zrównany zostanie z poziomem średnich zarobków kadry inżynieryjno-technicznej w przemyśle.

Również zgodnie z nauczycielskimi dądaniami, znacznie wzrosły środki na inwestycje: z 4 700 milionów złotych do 6 670.

Co z tych liczb wynika? — jeśli w roku ubiegłym oddaliśmy 51 szkół podstawowych, to w tym roku oddamy 82 szkoły, w roku ubiegłym oddaliśmy przedszkolom ok. 10 tysięcy miejsc, w tym roku 23 tysiące. Wiele przedszkoli powstanie w budynkach odzyskanych od instytucji, które się za bardzo rosły. Takie działania w terenie zyskały już przychylną akceptację.

A więc wiele już zrobiono w sprawie bazy szkolnej, wiele zrobiono wychodząc naprzeciw nauczycielskim postulatom. Ale gdy zaczyna się rok szkolny — czas na nasze postulaty w kierunku nauczycieli. A jest to właściwie postulat jeden, ten, o którym była mowa już wyżej. Mimo braku zeszytów czy kredek, oczekujemy od nauczycieli dźwignia w górę poziomu naszej szkoły, oczekujemy bardzo trudnej, twórczej, kształcącej i kształtującej pracy, samodzielnej refleksji pedagogicznej i dostarczania młodzieży własnych wzorów — jakim ma być wykształcony młody polski obywatel.

ANDRZEJ TUMIALIS

Co też waćpan opowiada! Tak nagle i chytliwie? W głowie mi się nie mieści.

— Prawdę mówię, mościa do brodziejko. W nocy jakoś spać nie mogłem, więc dla tyknięcia świeżego powietrza okno otworem — a wychodzi ono naprzeciw Hotelu Drezdeńskiego — natrę, a tu nagle z wielkim impetem nadjeżdża paradny powóz na płozach, zaprzężony — wyobraź sobie, brodziejko — w cztery pary koni. Zgrzane były i spienione, aż z nich dymyło. Za nimi zatrzymały się inne, ale czterokonne sianie i kilku jeźdźców. Z powozu wyszedł mój przygrubawy człowiek w furcie i czapce sobolowej. Inni przyjeźdźni już się do hotelu dobijali. Brama się rozwarła, zniknął w niej cały ten tajemniczy kulig. Jeszcze dobiegały do mnie urywane francuskie słowa. Czyżby to przyjechał cesarz? — pomyślałem sobie. Z niekawałości rano zaglądnąłem do tego zajazdu, ale oficerowie stanowczo mnie wyprosili. Więc później, przed południem, tam się pofatygowałem.

— Ej, nie śniło się waćpanu? A może — jak to przy piątku

Z poznańskim

słedzika zbytnio w garzałce moczyłeś i konie ci się w oczach pomnożyły? Ja — mój drogi — trzy wizyty Napoleona w naszym Poznaniu oglądałem. Pierwsza była przed sześcioma laty po rozgromieniu Prus. Dwa dziesiątego siódmego listopada

WESTERNY
WIELKOPOLSKIE

(1806 r.) w kierunku Międzyrzeczka wyjechała gwardia honorowa pod komendą mojego wujka Ksawerego Działyńskiego, aby go powitać, a my ze sztandarami tłumnie udaliśmy się na drogę języcką. Deszcz wówczas śnił niemiłosiernie. Przemoknięci cierpliwie czekaliśmy aż do wieczora. Nie zjawiał się. Zniechęceni wróciliśmy do miasta. Była już chyba dziesiąta, kiedy dzwony kościelne wypliszyły nas z domów, załad-

niły się ulice, zapłonęły pochodem. Wszyscy pośpieszyliśmy pod Kolegium Jezuitów, gdzie generał Dąbrowski dla gościa apartamentu przygotował kazał. Niech żyje cesarz! Vive l'empereur! Niech żyje wielki Napoleon! — krzyczyliśmy. Co to był za entuzjazm! Tego nie da się opisać.

Następnego dnia znakomitsi Wielkopolanie udali się na pokoje cesarskie z powitaniem. Niektórzy — wyobraź sobie waćpan — po łacinie do niego przemawiali, a on — jak mi potem wuj Działyński mówił — nic nie rozumiał, bo on tak po łacinie jak ja po turecku. Dwudziestego dziewiątego i trzydziestego listopada, nas, pa nie mu przedstawiano. Waćpan sobie nie wyobrazasz, jak z przejęciem przed nim dygaliśmy. Pamiętam — dłużej za trzymał się przy pannie Kwileckiej, bo najurodziwsza, i nie mógł się nadziwić, że ma

Na królewskim weselu

Korespondencja własna z Wielkiej Brytanii

Tego wspaniałego festynu długo zapewne nie zapomni brytyjska policja, siedemsetmilionowa widownia te lewizyjna w kilkadziesiąt krajach świata, ćwierć miliona zagranicznych turystów (wśród których był także niżej podpisany). Ow festyn to ślub stulecia — Royal Wedding — 32-letniego następcy brytyjskiego tronu księcia Walii czworga imion Karola, Filipa, Artura, Jerzego z 20-letnią lady Dianą Franciszką, przed-szkolanką, najmłodszą córką lorda Spencera. Ponieważ polska prasa już o tym wydarzeniu cokolwiek pisała, ograniczę się w tej korespondencji do informacji ekstradodatkových.

Brytyjcy policjanci przysłowiwe urwanie głowy mieli z królewskimi zaślubinami na wiele tygodni przed 29 lipca tego roku. Jak bowiem zapewnić bezpieczeństwo brytyjskiemu dworowi, gościom, milionom osób, o których było wiadomo, że ponad trzykrotnie trawą trasę z Pałacu Buckingham przez ulice The Mall, Strand, Fleet Street do katedry św. Pawła będą okupować przez wiele godzin poprzedzających przejazd monarszego orszaku? W rezultacie sztabowych narad szeregowi policjanci znowu wyszli na tym najgorzej: musieli obstawić wspomniane ulice w odstępie co metr i obserwując wiwatujące tłumy nie widzieli nic więcej.

Pierwszy więc raz w dziejach brytyjcy policjanci pokazali plecy swojej królowej, „równemu facetowi” — jak się w Anglii określa księcia Walii i jego świeżo zaślubionej żonie, nieśmiało, skromnie lady Di, która zła wspaniałego welonu i kuloodpornej szyby karety, a po ślubie z otwartego powozu... roztaczała wdzięczne uśmiechy, ugruntowując błyskawicznie zdobyta popularność, nie tylko wśród wycieczników, ale i parę innych rzeczy zdarzyło się przy okazji pierwszy raz. Wbrew tradycjom królewski ślub odbył się nie w Opactwie Westminster, a lady Diana nie ślubowała swemu księżniczce małżonkowi posłuszeństwa, lecz „tylko” miłość, wierność i szacunek.

Londyński festyn rozpoczął się jednak poprzedniego wieczoru. W sławnym Hyde Parku, gdzie w następnych dniach obok siebie odbywały się znowu równie sławne wiece, gromadzące wokół rozmaitych „nawiedzonych”, stojących na jakichś skrzyżkach, ich wierznych wyznawców i przypadkowych kibiców, po zapadnięciu zmroku zorganizowano gigantyczny pokaz sztucznych ogni. Przybyli zagraniczni goście i — oczywiście — cała królewska rodzina, zabrakło tylko Diany. Oświadczyła, że jest zmęczona i o dziesiątej wieczorem uda się na spoczynek.

Narzeczeni spędzili ostatni wieczór osobno, jak nakazuje tradycja, chociaż... i tym razem udało się im „obejść” wielewiekowy zwyczaj. Najpierw Karol dość długo podejmował gości z zagranicy, a Diana przebywała w towarzystwie Królowej-Matki-babki narzeczonego. Po bankiecie przed fajerkami wymknęli się i nak z królewskiego pałacu otwartym samochodem na prywatne przyjęcie.

Tradycyjnych elementów „Royal Wedding” zawierał jednak najwięcej. Do katedry św.

nili zdaje się nie bez przyjemności, co jeszcze tego wieczora i nazajutrz na wielkich fotografiach utrwaliły angielski gazety.

Po południu londyńczycy i turyści odprowadzili swoich ulubieńców na dworzec Waterloo, skąd rozpoczynała się podróż poślubna. A potem rozpoczęły się kolejne uliczne uczty, tańce i inne swawole, które trwały — znowu zgodnie z tradycją — do białej rana.

Dzień to był także słoneczny i nawet upalny, ale ani zmęcze-

Nazajutrz po ślubie stulecia w londyńskim Muzeum Madame Tussaud's ustawiono figury księcia Karola i księżnej Diany.

Fot. — autor

Pawła najpierw wkroczył kler wszystkich wyznań z arcybiskupem Westminsteru na czele. Potem wprowadzono zagraniczne koronowane głowy z księżną na Monaco — Grace (z domu Kelly) i księciem Rainierem w pierwszej parze. Wtedy dopiero od drzwi wspaniałej katedry ruszył orszak królowej Elżbiety II. Księżu Karolowi towarzyszyli bracia — Andrzej i Edward. Kiedy do katedry podjechała karetka wioząca lady Dianę i jej ojca, rozległy się fanfary. Młoda panna — właśnie zgodnie z tradycją — miała na sobie coś starego, coś nowego, coś poźwzconego i coś niebieskiego. Jej welon był już kiedyś używany — ponad sto lat temu brała w nim ślub królowa Wiktorja. Tradycyjny był także ślubny tort, ponoć prawdziwe arcydzieło marynarskiej architektury. Przygotowywano go przez trzy i pół miesiąca w jednej z baz morskich. Miał pięć pięt (wysokość nowej księżnej-Walii), ważył 112 kilogramów. Po uroczystości ślubnej, zgodnie z tradycją — angielski dwór powiększony o skromną przedszkolankę wielokrotnie ukazywał się poddanym na balkonie Pałacu Buckingham. Nie mogło się — co oczywiste — obejść bez zwyczajowego „gorzko, gorzko”, a wymuszony w ten sposób pocałunek państwo młodzi speł-

nie, ani gorączka z nieba i rozgrzanych płyt chodnikowych nie przeszkodziła tysięcznym tłumom ustawić się w gigantycznej kolejce do katedry świętego Pawła, żeby na własne oczy zobaczyć wnętrze tej świątyni, spojrzeć na miejsca, gdzie poprzedniego dnia rojno było od koronowanych głów, prezydentów, premierów, ministrów obecnego rządu z Margaretą Thatcher na czele, poprzednich brytyjskich premierów.

Wasz korespondent, zwiedził tę katedrę kilka dni później, kiedy kolejka była tam już trochę krótsza. Nie zdecydował się też stanąć w trzykilometrowym poczwornym ogonku, w którym stali chętni obejrzenia prezentów, jakie młoda para otrzymała z całego świata. Przez tę niechęć do kolejek czytelnicy nie znajdą w „Głosie” szczegółowego opisu prezentu, który rząd Polski — je dny ponoć spośród rządów krajów socjalistycznych — przekazał księżnej Dianie: srebrnej bransoletki inkrustowanej białymi bursztynami. Stała w krótszym ogonku (w Polsce — średniej długości) do muzeum figur woskowych na Baker Street. Po to, żeby chociaż tam twarzą w twarz spotkać się z Dianą, Karolem i całą rodziną królowej Elżbiety II.

ZYGMUNT ROLA

bochenkiem chleba

jąc lat osiemnaście jeszcze nie meżatka i nie ma dzieci. Później ciotka Działyńska krótko to skwitowała: prostak i cham!

Drugiego grudnia — właśnie przypadała pierwsza rocznica zwycięstwa pod Austerlitz i druga koronacja na cesarza — udaliśmy się na mszę. Po południu senatorowie mu wieszowali, wieczorem zaś miasto w sali teatru bal wydało. Sam Napoleon z tronu nam się przyglądał, wodząc oczyma za urodzonymi i zgrانبiejszymi. Tego balu do końca życia nie zapomnę.

Przez trzy owe tygodnie Poznań stał się właściwie sto licą napoleońskiej Europy. Na gle szesnastego grudnia cesarz opuścił nasze miasto.

Niech mi waćpan jeszcze nie przerywa. Widziałam Napoleona drugi raz w lecie na stepach roku. Miasto wówczas pęczniało od wojska,

szlachty i pospólstwa. Każdy przecież chciał go zobaczyć. Cały dzień — czternastego lipca czekaliśmy na niego. Dopiero wieczorem przy salwie armat i graniu dzwonów nadje chał od strony Chwaliszewa. Przy Kolegium — bo tam miał stać kwatery — panowie otoczyli jego powóz znaknieni wieści o dalszych losach ojczyzny. A on zbyt ich, rzucił się po drodze, że „naród polski ze swego przyszłego losu kontent będzie”, pobiegł na pokoje, umył się, przebrał i zdrzemnął się na kanapie. O północy coś przekąsił, poczekał jeszcze na dokonanie na prawy powozu i pognął z pośpiechem na Głogów. Nierad był i malkontent, może ciężko mu było spojrzeć w oczy zawiadzionym Polakom. Jak tylko wymknął się z miasta, ka zał jechać wolno, w Kościelnie zaś spożył śniadanie w gościncu u Niemca, jakby bał się, że w polskim go otrują.

Waćpan, miejże trochę cier

pliwości, jeszcze się wygadasz, przecież nie opowiedziałam ci, jak trzeci raz fetowaliśmy go w Poznaniu. Było to przecież nie tak dawno, pół roku temu. W ostatni dzień maja, w śróde przed Bożym Ciałem, przyjechał od strony Wildy. Naprędcie ustawione bramy triumfalne schlebiału mu napisami: „Heroi Invincibili” — Bohaterowi Niezwycięzonemu, „Restauratori Patriae” — Odnowicielowi Ojczyzny, „Grati Poloni Imperatori Magno.” — Wdzięczni Polacy Wielkiemu Cezarowi. Na pewno mu ktoś tłumaczył. Całą noc orkiestra grała na ratuszu, ulice jaśniały od iluminacji i pochodni, śpiewano pieśni patriotyczne. Upiiliśmy się bytnością Napoleona.

W Boże Ciało cesarz w małej świcie pokazał się na mieście, wszędzie odbierając okrzyki uwielbienia i podziwu. W piątek z kuzynką pobiegłam na zamek, na Muszą Górę, pa rada wojskowa miała się odbyć na tym placu, nazwanym już placem Napoleona. Zastaliśmy tam tylko biwakujących naszych żołnierzy, którzy powrócili z Hiszpanii. Mówili, że

Zakładowa organizacja „Solidarności” w poznańskiej „Modenie” może już odno tować pierwsze osiągnięcia w swej codziennej związkowej pracy. Udała się akcja wczasowa. O zamierzeniach w tym zakresie pisaliśmy w maju więc teraz odnotujemy, że to, co Komisja Zakładowa postanowiła, to wykonała. A postanowiła, by wykorzystując fundusz związkowy i różne sposoby uzyskania dodatkowych skierowań, wysłać na letni wypoczynek większą liczbę pracowników niż by to było możliwe jedynie przy wykorzystaniu funduszu socjalnego. Około 160 dodatkowych skierowań dla dwutysięcznej załogi to dużo. A nie tylko o tę liczbę chodzi ale i o fakt, że wśród dodatkowych skierowań było również sporo na wczasy profilaktyczne dla ludzi pracujących w warunkach uciążliwych czy tych, których stan zdrowia tego wymagał.

W pełni zrealizowane też zostało drugie zamierzenie. Utworzona została pletoteka, w której znajdują odpowiadające im nagrania miłośnicy zarówno muzyki rozrywkowej jak i poważnej. Dzięki dotacjom z Komisji Zakładowej „Solidarności” wzbogacone zostały zbiory fabrycznej biblioteki. Dużym powodzeniem cieszą się bilety do Teatru Muzycznego i Opery, które nabywać mogą pracownicy „Modeny” z 50-procentową zniżką — druga część ceny biletów pokrywana jest z funduszu związkowego.

Nie wszystkie jednak zamierzenia udało się wprowadzić w życie. Polepszenie wyposażenia przychodni zakładowej trzeba odłożyć na później. Pieniądze na to są, ale gdzie kupić potrzebny sprzęt? Komisja Zakładowa zrezygnowała także w sierpniu z opłacania z własnych funduszy fizykoterapeuty. Nikt bowiem nie przychodził na gimnastykę leczniczą i korekcyjną — nawet ci, którym zalecał lekarz. A przecież Komisja angażując fizykoterapeutę realizowała postulat załogi mówiący o konieczności zorganizowania tego rodzaju opieki zdrowotnej dla pracowników „Modeny”. Ileż spośród zatrudnionych tu 1300 kobiet z owych leczniczych i profilaktycznych zabiegów powinno korzystać! Ba, ale — ile może? Do niedawna mówiło się że kobieta pracująca zawodowo ma dwa etaty dziś przybył jej jeszcze trzeci — ten „zaopatrzeniowo-kolejkowy”.

Komisja Zakładowa „Solidarności” w „Modenie” nie poprzestaje na stwierdzeniu faktu, że do prostu kobiety nie mają cza

Zwykły związkowy dzień

Przede wszystkim pomoc ludziom

su aby myśleć o swoim zdrowiu, bo są zabiegane, przepracowane. Chce im pomóc, chce zdjąć z nich część ciężaru. Nie jest to łatwe, ale możliwe.

Kobiety z „Modeny” nie muszą cisnąć się w zakładowym bufecie, aby kupić coś na śniadanie. Wszystko, co jest tam dostarczane porcuje się, waży, pakuje, opatrjuje ceną i dostarcza bezpośrednio do hal produkcyjnych? Podobnie z papierosami. Kto to wszystko robi? Pracownicy bufetu same nie dałyby sobie przecież z tym rady. Pomaga więc im aktyw związkowy, przede wszystkim przewodniczący 24 istniejących w „Modenie” kół związkowych. Ale nie tylko. Dyrekcja zawsze gdy trzeba, skieruje do tej pracy parę osób z administracji.

Wspólne działanie jest bowiem najlepszym sposobem jeśli naprawdę chce się służyć ludziom. I chyba dlatego tak harmonijne jest w „Modenie” współdziałanie „Solidarności” i z dyrekcją i ze związkami branżowymi (jego Rada Zakładowa może zdziałać wiele choć związek ten skupia małą tylko część załogi) i przede wszystkim z Komitetem Zakładowym PZPR. Przewodniczący „Solidarności” i I sekretarz Komitetu Zakładowego wspólnie załatwili w Wydziale Handlu i Usług Urzędu Miejskiego kapitał dla załogi sprawę — pozawy do zakładu wszystkich poza mięsem artykułów rozproszanych w systemie kartkowym. Od 1 października każdy pracownik „Modeny” bez wyczekiwania w kolejkach i biegania od sklepu do sklepu będzie mógł na miejscu w fabryce realizować kartki swoje i całej rodziny. Ponieważ WSS przekazuje bufetowi „Modeny” dwa etaty ekspedientek więc sprzedaż będzie chyba sprawną. O te etaty również starano się wspólnie, podobnie jak o „zapewnienie kobietom pracującym w tym zakładzie możliwości zakupu środków higieny osobistej.”

Czy te działania były wpisane w plany pracy „Solidarności” i Komitetu Zakładowego PZPR? Dosłownie — nie. Ale są one przecież realizacją podstawowego dla obu organizacji celu — pracy dla ludzi, dla

I dlatego zarówno organizacja partyjna, związkowa, dyrekcja i związki branżowe podjęły ostatnio jeszcze jeden problem — reorganizacji przedsiębiorstwa. Powołano wspólny zespół, który przeprowadzi przegląd wszystkich stanowisk produkcyjnych a także służb nadzoru, głównego mechanika głównego energetyka i administracyjnych. Dokona tzw. fotografii dnia ich pracy, pracy wydziałów, działów i całego zakładu. Celem jest doprowadzenie do ulepszenia systemu organizacji pracy i zarządzania, wyeliminowanie nonsensów administracyjnych.

To również bardzo ważne działanie na rzecz załogi. Nie tylko jeśli chodzi o doraźne zmiany. Można powiedzieć, że w ten sposób zaczęto w „Modenie” przygotowywać się do reformy gospodarczej. Wokół jej programu jest jeszcze wiele dyskusji i kontrowersji. Ale przecież niezależnie od tego jak — na przykład — ostatecznie zostanie rozstrzygnięta sprawa powoływania dyrektorów przedsiębiorstw, uporządkowania lub udoskonalenia organizacji pracy i systemu zarządzania jest niezbędnym elementem przeprowadzania reformy w każdej fabryce. Wspólnie więc zarówno siły społeczne skupione w organizacji partyjnej i związkach zawodowych jak i dyrekcja robią to, co już teraz nie tylko można, ale chyba już powinno się robić. Również dla tego, aby „wejść w reformę” szybciej i lepiej. Potem, oczywiście, weźmie wszystko w swoje ręce sam rząd pracowniczy, który w „Modenie” zostanie powołany — taka jest decyzja i PZPR i „Solidarności” w tej fabryce — po uchwaleniu przez Sejm ustawy określającej zakres działania i kompetencje samorządu. Ale przedpole działania, konkretne propozycje dla samorządów przygotowuje się już dziś.

Wiele się więc robi w „Modenie” dla ludzi, dla przedsiębiorstwa w zwykłej codziennej działalności związkowej, w partnerskiej współpracy „Solidarności” z organizacją partyjną.

ZOFIA SZPROKOFF

Świadkowie wodowań

(PAP) 35 lat pracy artystycznej obchodzą w tym roku amatorskie zespoły działające przy Stocznim. Komuny Paryskiej w Gdyni. Uświetniają one uroczystości wodowań statków, akademie, coroczne targi rybne itp.

Poznańskie centrum tańca i muzyki

Tu i ówdzie mówi się o zmierzchu popularności dyskotek, ale nie sprawdza się to na imprezach organizowanych przez Wielkopolski Ośrodek Taneczny w Poznaniu. Choćby na letniej dyskotekce w sali przy „Arenie”, która cieszyła się dużym powodzeniem wśród poznańskiej młodzieży. Oprócz dobrej muzyki były tam też pokazy tańców i interesujące pogadanki.

Interesujący jest program przedsięwzięć poznańskiego ośrodka na najbliższe miesiące. Wspomnijmy więc o tanecznym show-maratonie dyskotekowym z konkursem tańca, który przygotowywany jest w „Arenie”, czy turnieju tańca towarzyskiego. Już obecnie przyjmowane są zapisy na liczne kursy taneczne oraz do zespołów i klubów tanecznych, działających przy ośrodku. Jeden z takich klubów — „Wotan” — ma już na swoim koncie liczne występy a ostatnio doskonalił swoje umiejętności na obozie w Borach Tucholskich. W planach jest też utworzenie zespołu tańca towarzyskiego, wprowadzenie zajęć z rytmiki dla dzieci z Jeżyc oraz comiesięczne konsultacje par tanecznych z całego kraju, które zazwyczaj w terenie nie mają możliwości doskonalenia umiejętności i zdobywania wyższych klas tanecznych.

Dobre wyniki trzech zorganizowanych w Koninie konfrontacji dziecięcych zespołów tanecznych skłaniają do przygotowania kolejnej podobnej imprezy, która odbędzie się w czerwcu przyszłego roku.

Wielkopolski Ośrodek Taneczny jest jednak nie tylko placówką upowszechniającą taniec. Jest też siedzibą Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Upowszechniania Kultury Tanecznej, skupiającego pracowników związanych z ruchem tanecznym, a więc — nauczycieli i instruktorów tańca, choreografów, prezenatorów, muzyków orkiestr tanecznych, akompaniatorów, nauczycieli rytmiki oraz smychi tanecznej. Jest to grupa zawodowa bardzo rozproszona, pozbawiona dotychczas konkretnej pomocy zawodowej — poinformował nas przewodniczący związku Krzysztof Lewandowski. Chcemy bronić ich praw, udzielać pomocy materialnej ale także uczestniczyć w ustalaniu planów i zarządzaniu placówkami kulturalno-oświatowymi, by jak najlepiej służyły one społeczeństwu. Jesteśmy, właśnie przed zjazdem związku, porządkując sprawy organizacyjne i strukturalne. Prawdopodobnie pierwsze okresowe rady zakładowe powstaną w Poznaniu i Radomiu.

Jak nas poinformowano, związek zamierza przystąpić do Konfederacji Autonomicznych Związków Zawodowych, uczestnicząc na razie w jego pracach na prawach obserwatora. (bej)

JÓZEF PIEPRZYK

A jednak można wykorzystać moce produkcyjne

Trudności nie zwalniają od myślenia

(PAP) Nie ma chyba przedsięwzięcia, które nie odczuwałoby trudności w utrzymaniu w miarę normalnego rytmu produkcji. Zawsza dochodzą sygnały o brakach w zaopatrzeniu w surowce i materiały oraz energię. W tej sytuacji można zachowywać się w dwojaki sposób: albo zająć ręce wskazując na obiektywną niemożność, albo szukać sposobów wyjścia z impasu. Jakby na sprawę nie spojrzeć, tylko drugie rozwiązanie nie kłóci się z zdrowym rozsądkiem i instynktem samozachowawczym. Wbrew pozorom jest sporo możliwości manewru.

Fabryka Obrabiarek Specjalnych „Ponar - Wiepofama” w Poznaniu zanotowała spore luzy produkcyjne. Kierownictwo fabryki wystąpiło więc z ofertą dostaw swoich obrabiarek do tych zakładów, które kontynuują rozbudowę, a z powodu braku dewiz rezygnować muszą z zakupu maszyn importowanych. Zainteresowanie propozycją wyraził już „Ursus”, który podpisał z „Wiepofamą” porozumienie o zakupie obrabiarek i linii automatycznych wartości 200 mln zł rocznie. Dostawy, które rozpoczną się w przyszłym ro-

ku trwać będą do 1984 r. Maszyny z Poznania służyć będą do wyposażenia i modernizacji tych wydziałów „starego Ursusa”, gdzie produkować się będzie ciągniki polskiej konstrukcji. Poznańskie maszyny wytwarzać też będą części do ciągników produkowanych w kooperacji z CSRS oraz licencyjnych traktorów „Fergussona”. Wypada dodać, że jedna obrabiarka zespołowa kosztuje za granicą od 250 000 do 400 000 dolarów, zaś linia automatyczna — nawet 1,5 mln dolarów.

Do końca lipca br. Elbląskie Zakłady Naprawy Samochodów wyremontowały i przekazały zakładom komunikacyjnym 1403 autobusy marki „Autosan”, czyli o 94 więcej niż w tym samym okresie ubr. Możliwe to było dzięki rozszerzeniu do ponad 40 proc. procesu regeneracji części. Niestety w Elblągu nie znalazł jeszcze sposobu regeneracji klejów, farb i wykładzin.

W Zakładach Chemicznych „Blachownia” w Kędzierzynie-Koźlu, dzięki operatywności pracowników jednego z wydziałów wyprodukowano próbę na partię 600 kg pasty do prania. Z wytwarzania proszków zrezygnowano, gdyż sproszko-

wanie pasty wymagałoby zużycia dużej ilości energii. Do produkcji pasty użyto nieozyna ne od kilku lat urzędzenia, które można wykorzystywać bez większych przeróbek. Pasa ta z Blachowni sprawdziła się w fabrycznej pralni. Jeśli uzyska atest „Sanepidu” będzie produkowana na szerszą skalę.

Kombinat Maszyn dla Przemysłu Spożywczego „Spomasz” w Bydgoszczy, wykonał do końca czerwca plan eksportu w 68 proc. Fabryka przyjęła dodatkowe zamówienia na dostawę maszyn do Bułgarii, CSRS, NRD i Węgier; Kontrahentem z Turcji sprzedano dokumentację na produkcję urządzeń polskiej produkcji. Bydgoski „Spomasz” przewiduje, że uzyska w tym roku na rynkach wolnodelowozowych dodatkowo 1,6 mln zł dew. wpływów.

W dębickim „Stomilu” powstaje rocznie ponad 2 200 ton odpadów gumowych. Okazuje się, że przy obecnych możliwościach technicznych możliwe jest zagospodarowanie ponad połowy tych odpadów. Już w początku przyszłego roku specjalne młyny rozpoczną mielenie odpadów kordowa-gumowych, a uzyskiwany w ten sposób surowiec używany

będzie do produkcji kleju. Z niepełnowartościowych gumowych mieszanek wytwarzać się będzie ochraniacze oraz inne, dotąd importowane, elementy. Z odpadów gumowych próbować się będzie produkować opony do wózków, maszyn rolniczych i wozów konnych. Dobrze też że w Dębicy myśli się jak usuwać przy czyni i dąży się do zmniejszenia ilości odpadów.

Dziewiarska Spółdzielnia „Bistor” w Przemysłu postanowiła, z braku importowanych materiałów, zmienić część ciwoła asortymentu produkcji. Uszyła i dostarczyła w br. do sklepów m. in. ponad 20 000 dresów dziecięcych i młodzieżowych oraz innych wyrobów dziewiarskich, które powstały z krajowych surowców.

W szczytce owocowo-warzywnym w Pomorskich Zakładach Przetwórstwa w Bydgoszczy stała załoga zatrudniona przy taśmie pomagająca również pracownicy administracji. Przy przerobieniu i konserwowaniu ogórków, fasolki, pomidorów pracuje także duża grupa młodzieży z OHP, osoby oddelegowane z innych zakładów pracy oraz kilku-dziesięciu żołnierzy. Przetwórstwu pracuje również w soboty i w niedziele.

Nadwyżki podaży ropy nad popytem

Pokłosie bezowocnej konferencji OPEC

(PAP) W środę wieczorem władze nigeryjskie poinformowały o obniżeniu de facto ceny eksportowanej przez Nigerię ropy o 4 dol. na baryłkę, pozostawiając oficjalną cenę eksportową na poziomie 40 dol. Zaoferowano nabywcom do końca roku możliwość korzystania z upustu cenowego w wysokości 4 dol. na baryłkę.

Obniżka cen ropy nigeryjskiej jest bezpośrednim następstwem ubiegłotygodniowej nieudanej konferencji OPEC w Genewie, zwołanej właśnie w inicjatywę Nigerii. Spotkanie to miało doprowadzić do wyrównania różnic w cenach dyktowanych przez rozmaitych producentów ropy. Na jednym biegunie — jak wiadomo —

znajduje się umiarkowana Arabia Saudyjska, pobierająca za baryłkę ropy 32 dol., a na drugim krańcu Nigeria, Libia i Algieria, żądające od swych klientów po 40 dol. Kompromisu nie udało się osiągnąć.

Saudyjski minister przemysłu naftowego, szejk Jamani przepowiedział zresztą na konferencji w Genewie, że produkcja ropy w najbliższych tygodniach będą zmuszeni w poszukiwaniu klientów do obniżenia swych cen. Pierwszą ofiarą nadwyżki ropy nad popytem na rynkach światowych stała się Nigeria, której eksport spadł z poziomu około 2 mln baryłek dziennie na początek roku do ledwie ponad 770 000 baryłek dziennie obecnie.

Awaria na pokładzie „Voyagera 2” usunięta

(PAP) Jak oświadczyli w czwartek uczeni z Ośrodka Badań Kosmicznych w Pasadenie, wygląda na to, że awaria systemu kierowania kamerą sondy międzyplanetarnej „Voyager-2” została przezyciężona. Rzecznik ośrodka stwierdził, że na rozkaz radio w z Ziemi kamera wykonała obrót o 10 stopni, jednakże

niezbędne są dalsze testy przed wznowieniem wykonywania zdjęć Saturna, jego pierścieni i księżyców.

Voyager-2 oddala się obecnie z szybkością około 45 000 km/godz. od planety Saturn i obecnie znajduje się w drodze do planety Uran. Odległość od Ziemi wynosi prawie 1,7 mld km.

W opinii przeciętnego mieszkańca RFN

Amerykanie narodem brutalnym i żującym gumę

(PAP) Magazyn zachodniemiecki „Der Spiegel” opublikował 21 listów — opinii o Stanach Zjednoczonych, z których 17 zawiera wypowiedzi nieprzychylnie, dwie zyczyliwie oraz dwie neutralne. Autorami listów są osoby biorące udział w zorganizowanej przez „Der Spiegel” ankietę mającej na celu sondaż opinii publicznej na temat decyzji prezydenta Reagana dotyczącej produkcji bomby neutronowej. Z wypowiedzi wynika, iż

zdecydowana większość ankietowanych jest ustosunkowana krytycznie do Amerykanów, w ich pojęciu narodu „brutalnego, żującego gumę, mało kulturalnego i podlegającego do wojny”.

Zdaniem przeciętnego mieszkańca RFN, życie w USA zdumiewające jest przez przestępczość, seks, narkomanie, komiks i kulturę typu cola i sandwich przy niezmiernie ubogich wartościach intelektualnych i humanizmu

Redakcja PAP otrzymała z Ministerstwa Górnictwa i Energetyki oraz z Krajowej Komisji Koordynacyjnej Sekcji Górnictwa „Solidarności” następujące materiały.

KOMUNIKAT

W związku z naradą roboczą z dnia 19 bm. prezydium KKP, prezydium zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego, Krajowej Komisji Koordynacyjnej Sekcji Górnictwa i Przedsiębiorstw Obsługujących górnictwo NSZZ „Solidarności”, odbyło się w dniu 26 bm. spotkanie kierownictwa Ministerstwa Górnictwa i Energetyki z kierownictwem Krajowej Komisji Koordynacyjnej Sekcji Górnictwa NSZZ „Solidarności”.

Tematem spotkania było omówienie i uzgodnienie problemów związanych ze zwiększonym wydobyciem węgla w wolne soboty z tytułu dobrowolnej dodatkowej pracy załóg górniczych i jego podziałem.

Po wszechstronnym przedyskutowaniu problematyki i wyrażeniu poglądów, uzgodniono kierunki przeznaczenia węgla przewidzianego do wydobycia w ramach dodatkowej dobrowolnej pracy w sobotę ponad obecny i zakładany poziom do końca br.

1. Według ustaleń NPSG na dzień 15. 8. 1981 r. z planowanej do wydobycia ilości 164 mln ton węgla w bieżącym roku przeznaczono m. in.: — na deputaty pracownicze — 4,8 mln ton; — dla CZSR „Samopomoc Chłopska” — 22,35 mln ton; — dla cukrowni — 2,05 mln ton; — dla pozostałego przemysłu spożywczego — 1,90 mln ton.

2. Zgodnie z życzeniem załóg górniczych, spodziewane dodatkowe ilości węgla z dobrowolnego wydobycia w soboty, spodziewanego w ilości co najmniej 3,0 mln ton, przeznacza się — ponad ilości wymienione w pkt. 1: — na deputaty pracownicze w naturze — 450 tys. ton (w asortymentach grubych); — dla cukrowni (w groszkach i miatach); — 300 tys. ton — dla pozostałego przemysłu spożywczego (w miatach) — 150 tys. ton. Dla CZSR „Samopomoc Chłopska” z przeznaczeniem dla rolników indywidualnych: — węgla w asortymentach grubych — 70 tys. ton; — brykiatów z węgla kamiennego — 30 tys. ton; — brykiatów z

Między „Solidarnością” a ministerstwem

Ustalono przeznaczenie węgla wydobytego w wolne soboty

węgla brunatnego — 5 tys. ton; — grubego, sortowanego węgla brunatnego — 25 tys. ton; — miału węgla kamiennego — 270 tys. ton.

Ponadto przewiduje się przeznaczyć na te cele około 200 tys. ton koksu opałowego, co stanowi równowartość około 300 tys. ton węgla grubego. Koks ten może być wyprodukowany z dodatkowego wydobycia węgla przede wszystkim z kopalń walczyckich i rybnickich. W sprawie tej zostaną dokonane odpowiednie „uzgodnienia z min. hutnictwa i przemysłu maszynowego, w którego gestii znajdują się koksownie. Po zostaniu przewidziane do uzyskania z tytułu dodatkowej dobrowolnej pracy załóg górniczych w wolne soboty ilości węgla w drobnych asortymentach (miały) przeznacza się dla elektrociepłowni i ciepłowni na zapasy na wypadek szczególnie uciążliwej zimy i trudności transportowych.

3. Centrala zbytu węgla została upoważniona do operatywnego dysponowania dodatkowo uzyskiwanym węglem na kierunki zbytu ustalone w pkt. 1. Do 4 dni po każdej sobocie, centrala zbytu węgla przedłoży kierownictwu MGIE oraz KKKG NSZZ „Solidarności” rozliczenie z uzyskanych i wysłanych na poszczególne kierunki ilości węgla.

4. Wydobyte w sobotę, dnia 22. 8. br. dodatkowe ilości ponad 15 tys. ton węgla przez kopalnię „Jaworzno”, „Jastrzębie” i „Wałbrzych” zostaną rozliczone i zaliczone na poczet ustaleń określonych w pkt. 1—3.

UCHWAŁA

Przedstawiciele ZKZ-ów NSZZ „Solidarności” zakładów górniczych zgromadzeni w dniu 19 sierpnia 1981 r. w KWK „Sosnowiec” postanawiają:

Mając na uwadze wyjątkowo trudną sytuację gospodarczą kraju oraz apel Krajowej Komisji Porozumiewawczej NSZZ „Solidarności” z dnia 12 sierpnia 1981 r. o konieczności wzięcia się „Solidarności” do ratowania gospodarki kraju, podejmujemy dobrowolną pracę w 8-miu wolnych sobotach w okresie pomiędzy 29 sierpnia 1981 r., a końcem roku 1981 przy spełnianiu następujących warunków:

I PRZEZNACZENIE EFEKTÓW PRACY:

1. Część węgla w grubych asortymentach zostanie przeznaczona na uzupełnienie limitów na deputaty węglowe dla pracowników wszystkich rodzajów górnictwa i emerytów górniczych. Pragniemy, aby do 15 grudnia br. wszyscy pracownicy górnictwa i emeryci górnictwa mogli odebrać deputaty węgla za rok 1981.

2. 700 tysięcy ton węgla przeznaczymy dla rolnictwa, szczególnie dla wysokotowarowych gospodarstw indywidualnych. Rozdziałem i kontrolą odbioru węgla zajmnie się NSZZ „Solidarności” Rolników Indywidualnych.

3. W związku ze spodziewanym dużym urodzajem buraków cukrowych, przeznaczymy niezbędną ilość węgla na uzupełnienie limitów przeznaczonych na kampanię cukrowniczą. Pragniemy, aby ani jeden burak nie został zmarnowany na skutek braku węgla w cukrowniach.

4. Część węgla przeznaczymy na uzupełnienie limitów węgla przyznanego dla przemysłu spożywczego — szczególnie przetwórstwa owoców i warzyw.

5. Pozostały węgiel przeznaczymy dla ciepłowni i elektrociepłowni na zapasy specjalne na wypadek szczególnie uciążliwej zimy i trudności w przewozie węgla.

6. Pozostałe przedsiębiorstwa podległe MG jak budownictwo górnicze, budowlano-montażowe, fabryki maszyn górniczych, zaplecza naukowe i projektowe oraz inne przedsiębiorstwa, efekty swojej dodatkowej pracy przeznaczą na poprawę warunków bhp w górnictwie, a szczególnie dla poprawy warunków socjalnych i zmniejszenia stopnia zagrożeń górniczych.

7. Pozostałe rodzaje górnictwa jak: węgla brunatnego rud metali, surowców chemicznych, surowców skalnych, ropy i gazu oraz przedsiębiorstwa obsługujące górnictwo, przeznaczą efekty swojej dodatkowej pracy tak zlotówkowe jak i dewizowe na:

— 30 procent efektów na dodatki zakup najbardziej potrzebnych leków i materiałów niezbędnych w lecznictwie,

— 30 procent efektów na modernizację przemysłu spożywczego, szczególnie na przerob mleka, na budowę młynów i kaszarni (dla kaszy gryczanej),

— 30 procent uzyskanych efektów na modernizację swoich zakładów pracy,

— 10 procent efektów na sprostanie do Polski niezbędnej ilości zeszytów i innych materiałów dla uczniów i studentów.

II WARUNKI PODJĘCIA DOBROWOLNEJ DODATKOWEJ PRACY:

1. Administracja kraju zaakceptuje proponowane przeznaczenie dodatkowej produkcji w wolne soboty.

2. Do 27 sierpnia br. zostanie opublikowany obecny limit węgla przyznanego na: — deputaty dla górników; — dla rolników indywidualnych; — dla cukrowni; — dla pozostałego przemysłu spożywczego.

3. Po każdej przepracowanej dodatkowo dobrowolnie sobocie, do czterech dni zostaną opublikowane efekty pracy.

4. Do końca bieżącego roku zostaną opublikowane sumaryczne efekty uzyskane w dodatkowych dniach pracy oraz wykorzystanie tych efektów.

III ORGANIZACJA PRACY I PŁACE:

1. W dodatkowych dniach dobrowolnej pracy odpowiednie ministerstwa zapewnią organizację i zabezpieczenie pracy jak w każdy dzień roboczy.

2. Dobrowolną pracę podejmie każdy pracownik według własnej decyzji. Niepodjęcie pracy nie będzie uznane za dzień nieusprawiedliwionej nieobecności. Komisje zakładowe dopilnują, aby nie miały miejsca żadne potrącenia zrobotkowania czy inne formy szkolenia pracowników, którzy w wolne soboty nie przystąpili do pracy.

3. Płace za dodatkową dobrowolną pracę wliczane będą jak do tychczas za dobrowolną pracę w soboty.

4. Do 26 sierpnia br. ZKZ-y po konsultacjach z załogami poinformują Krajową Komisję Koordynacyjną Sekcji Górnictwa NSZZ „Solidarności” o decyzji załogi oraz ewentualnie przedstawiają propozycje, które soboty uważają za najważniejsze dla podjęcia dodatkowej pracy.

W Zagłębiu Ruhry zginęło 4 polskich górników

(PAP) W kopalni węgla kamiennego należącej do Preuss AG w Ibbenbueren (Nadrenia — Westfalia) wydarzyła się katastrofa, która pociągnęła za sobą śmierć czterech polskich specjalistów górniczych. W wyniku wybuchu nagromadzonego w podziemiach kopalni metanu i obsunięcia się górotworu zginęli: Ryszard Tachucki z Kopalni Victoria, Zdzisław Wasilewski z Kopalni Thorez, Henryk Gwałt z Przedsiębiorstwa Robót Górniczych w Wałbrzychu oraz Henryk Dąbrowski z Przedsiębiorstwa Budowy Kopalni Rudy w Lubinie.

dwóch górników Mariana Bialka i Bolesława Gerbera, którzy przebywają w szpitalu i do godzin przedpołudniowych nie odzyskali przytomności. W wypadku, który wydarzył się na głębokości 1300 metrów pod ziemią zginęło również 2 górników zachodniemieckich, zaś trzech dalszych odniosło obrażenia.

Polscy górnicy zatrudnieni byli w kopalni w ramach wieloletnich kontraktów między polskim przedsiębiorstwem KOPEX, a jedną z firm górniczych w Gelsenkirchen, należącą do grona najwyższej kwalifikowanych specjalistów w zakresie ciężkich robót górniczych.

Fiat 126p — za 10 złotych

Na los Wielkiej Loterii Fantowej „Święto Prasy — 81” został wygrany w Koninie samochód „Fiat” 126 p. Szczęśliwym jego posiadaczem został Wiesław Antoni Włodarczyk. Jednocześnie przypominamy, że w Wielkiej Loterii Fantowej Święta Prasy są jeszcze do wygrania „Fiaty” 126 p oraz inne atrakcyjne nagrody wartości od 1.000 do 10.000 zł. Zapraszamy do udziału w naszej loterii.

Rok szkolny tuż, tuż

Kogo widać za niedostatek przyborów

Pierwszy dzwonek w nowym roku szkolnym tuż, tuż. Trwają więc wzmoczone — w tym roku bardzo uciążliwe — zakupy przyborów niezbędnych uczniom.

Sklep nr 846 przy ul. Górna Wilda 115. W zeszlą sobotę zakończyły się poszukiwane artykuły szkolne z ostatniej dostawy.

Sklep nr 842 przy ul. Czerwonej Armii 47. Są zeszyty! Tym ludzi stoi cierpliwie w kolejce.

Te natomiast oferuje się w sklepie nr 843 przy ul. Półwiejskiej. Są i inne artykuły szkolne.

Tegoroczne dostawy przyborów szkolnych zwiększyły się — jak zapewnia handel — w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Plony z działek — za darmo starcom i chorym

Tradycyjne „Dni działkowca” przypadają w tym roku we wrześniu. W najbliższym miesiącu będzie więc okazja do podsumowania dorobku działkowców.

„Dni działkowca” dotyczyło czwartkowe (27 bm.) spotkanie posiedzenie Wojewódzkiego Za

Porad mamy i taty nic nie zastąpi

Od najbliższego wtorku codziennie tysiące dziewcząt i chłopców z torniśrami na plecach przemierzają będa drogę do szkoły.

O potrzebie uczenia dzieci elementarnych zasad bezpieczeństwa ruchu trzeba rodzicom co roku przypominać.

Krytycznym okiem

Ruch i bezruch

Od kilku dni zamknięty jest dla ruchu odcinek ul. Taczanowskiego między ulicami Ściegienego a Światłą.

Mieszkańców Osiedla Koperni ka, którym utrudniono dojazd do domów, i innych poznaniaków te uciążliwości zapewne tak nie irytują, jak pobliskie „działa nie”.

Jesień zazwyczaj nie sprzyja drogowcom, zimą też prawie nic nie można zrobić, więc — byle do wiosny? (bop)

„Halka” na otwarcie sezonu operowego

Po wakacyjnej przerwie, 1 września rozpocznie kolejny sezon artystyczny poznański Teatr Wielki im. Stanisława Moniuszki.

Bez bonu cukrowego nawet gorzkiej kawy się nie wypije

Krytykowaliśmy już na łamach „Głosu” metodę rozprowadzania uniwersalnych kart zaopatrzenia.

W czwartek sprawdziliśmy w kilku poznańskich sklepach, jak przebiega wydawanie nie upoważnień na zakup towarów reglamentowanych lokalnie.

„Megasam” na Osiedlu Kosmonautów: wyznaczono tu dwie osoby z personelu, które przy specjalnym stoisku zajmują się tylko wydawaniem kart.

Sklep na Osiedlu Rusa 24: placówka otrzymała 2 900 kart, od wtorku wydano ponad połowę.

Sklep przy ul. Czerwonej Armii 9 rozpoczął rozprowadzanie kart wczoraj rano.

Sklep przy ul. Dąbrowskiego 20: kolejek wprawdzie nie ma, lecz klienci nie mogą odbierać kart w ciągu całego dnia.

Tam też zapytaliśmy, czy osoby, które zagubiły bonu cukrowe nie będą miały prawa do zakupu słodczyka, kawy, alkoholu itp.

Byle tylko zaparkować

Na zdjęciu: przed „okrągłakiem” parkowanie też często budzi zastrzeżenia.

Fot. „Głos” — R. Królak

Ruch kołowy wyraźnie ostatnio zelżał. To kłopoty z paliwem nakazują wielu kierowcom rozważniejsze korzystanie ze swoich pojazdów.

Wielu zmotoryzowanym zdaje się chyba, skoro jest „luźniej” to mogą stawiać auto byle gdzie.

Dla takiego postępowania trudno znaleźć sensowne wytłumaczenie. Chyba tylko takie, że nie tego szło temu czy innemu „kierowcy” na kursie przed uzyskaniem prawa jazdy: (bop)

Calendar table for August (SIERPIEŃ) with dates 28, 29, 30 and corresponding days of the week.

TEATRY

KINA

PIĄTEK, SOBOTA, NIEDZIELA

KDF MUZA — piąt. g. 12.30, 15.17.30 „Mistrz kierownicy ucieka” (amer. 12 l.), g. 10, 20 „Flic storki” (fr. 18 l.), sob., niedz. g. 10, 12.30, 15, 17.30 „Orkiestra Klubu Samotnych Serc sierżanta Peppera” (amer. 12 l.), sob., niedz. g. 20 „Uśmiech” (amer. 18 l.)

18, 20 „Diabli mnie biorą” (fr. 15 l.) OSIEDLE — g. 16 bajki, g. 17 „Zew rodu” (czech. b.o.), g. 19 „Superekspress w niebezpieczeństwie” (jap. 15 l.)

16, tel. 205-431; Kościuszki 103, tel. 544-44 i 147-399, Luboń, ul. Wolności 6, tel. 544-44 i 139-999.

z kraju; 8.45 Mikrocitał Judy Collins; 9 Dni walczącej stolicy — Kronika Powstania Warszawskiego; 9.15 Mała poranna muzyka

transm. z mistrzostw świata; 19.25 Splewa A. Zaucha; 19.30 Podwieczorek przy mikrofonie; 21.05 Gwiazdy jazzu — Count Basie

lomanów; 12.05 „W samo południe”; 12.38 Inf. dla kierowców; 13 Studio „Gama”; 14.30 „W Jezioranach”; 15 Konc. żywych; 16.05 Teatr PR — „Świadkowie”

DYZURY

SZPITALA: PIĄTEK — interna, chirurgia, okulistyka, laryngologia, neurologia — ul. Lutycka

RADIO

PIĄTEK PROGRAM I: 6 Sygnały dnia; 9 Lato z Radiem; 11.40 Tu Radio Kierowców; 12.25 Spotkanie z folklorem

SOBOTA

PROGRAM I: 6 Sygnały dnia; 9 Lato z Radiem; 11.15 Jakżem do ciebie przychodził; 11.40 Tu Radio Kierowców

NIEDZIELA

PROGRAM I: 7.30 Moskwa z melodią i piosenką; 8.20 „Wspomnienie z pleneru — grupa „Kombi”

WYKAZ

PROGRAM IV: (aud. lokalne Poznania) — 6.45 — Radioexpress; lokalny serwis informacj; wiadom. „Sygnałów dnia” transm. pr. I; przegląd prasy poznańskiej

Praca

Przyjmie dzielnik do pracy na maszynę dzielnikarską programową i Veritas produkcja masowa. Wynagrodzenie bardzo dobre, tel. 78-19-78 godz. 19-21. 348046

Blacharza samochodowego oraz uczniów przyjmie. Warsztat naprawy samochodów, specjalność: Polonez. Telefon 474-38, godz. 7.30-8, 15.30-16. 348188

Specjalistyczny zakład blacharstwa pojazdowego (Fiat 126p) zatrudni kwalifikowanych blacharzy. Zgłoszenia: Os. Powstań Narodowych 4 m. 28 (po godz. 20). 348196

Elektryczny zakład zatrudni, telefon 32-32-66. 348976

Spawacza elektryczno-gazowego oraz monter instalacji c.o. przyjmie. Tel. 67-38-96. 349176

Potrząbnym pracownik do piekarni - warunki dobre. Przeźmierowo, ul. Dolina 49. 349193

Przyjmie murarzy i pomocników zaraz - praca stała. Polna 31 m. 1 po godz. 20. 349326

Lakiernika samochodowego i uczniów przyjmie. Poznań, Czarnkowska 26. 349456

Zatrudni piekarczy. Warunki bardzo dobre, tel. 32-11-33. 349526

Malarzy i uczniów przyjmie. Klonowa 11 m. 11 Dębiec. 349536

Przyjmie panie do szycia staników i fartuszków. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 349726

Zatrudni ślusarza, tokarza. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 349816

Młody złotnik poszukuje pracy. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 349886

Do galvanizerni zaraz przyjmie 3 szlifery - polerników. Zgłoszenia: Poznań, Dzierżyńskiego 129A, godz. 8-13. 349996

Przyjmie zaraz do pracy dwóch cukierników. Poznań, Lodowa 4 telefon 646-95. 350136

Przyjmie zaraz kobietę do krawiectwa lekkiego. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351546

Zatrudni pracownika w warsztacie ślusarskim, telefon 33-20-88. 351536

Piekarczy oraz uczniów przyjmie. Piekarnia, Dąbrowskiego 43. 351396

Przyjmie do szycia krawcową, do przycięcia uczennicę. Komorniki, ul. Nowa 6, dojazd autobusem nr 108 z Górczyna. 351226

Przyjmie do szycia na do brych warunkach - krawiectwo lekkie. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351206

Przyjmie elektromontera. Os. Manifestu Lipcowego 38 m. 8. 351196

Spawacz - ślusarz podejmie pracę w sektorze prywatnym, w Wągrowcu lub Gnieźnie. Możliwość zainwestowania. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351116

Restauracja Turystyczna, Stary Rynek 91 zatrudni kelnerów, kelnerki, bufetowe, pomoce kuchenne. 350836

Ogrodnictwo przyjmie pracownika. Kaszelańska 69. 350796

Uczeń, uczennica i pracownica do Pracowni Kaletniczej potrzebni. Poznań, ul. Polska 74. 350496

Potrząbna godz. 8 - 14 opiekunka do dzieci (5-6 lat). Skuratowicz, Grunwaldzka 68. 326506

Murarzy i pomocników na stałe przyjmie. Chociszewskiego 27 m. 1, godz. 16 - 18. 344786

Pracownice do Zakładu Dzierżawskiego, może być z przycięciem przyjmie. Luboń, Kilińskiego 35. 344446

Kobietę zatrudni - twożrywa. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350556

Murarzy i dwóch pomocników - betoniarza, potrzebni do pracy w piątki i soboty. Tel. 448-95. 350546

Zakład rzeźniczo-wędliniarski Poznań - Pogod na 16, przyjmie czeladników, kucharza, garmażera. 350466

Przyjmie instalatora, pomocników c.o. Szymkowiak, Robakowo 125 p-ta Gądk. 350446

Przyjmie krawcowę na do brych warunkach. Os. Plewiska, Polowa 34 (dojazd z „Baltyku” autobusem 77). 352376

Ślusarza, pracownika - przyjmie. Przybylskiego 8, Świerczewo. 350276

Technik ogrodnik poszukuje pracy. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 356876

Murarzy, pomocników - przyjmie. Poznań Ogrody, Cienista 15. 350346

Zatrudni pracowników, również rodzinę, możliwość mieszkania. Ogrodnictwo Janikowo, Topolowa 16, p-ta Kobylnica (dojazd autobusem 73 z Poznania). 352266

Maturzystki - osoby do przycięcia atrakcyjnego zawodu. Bardzo dobre warunki nauki, pracy i plaży oferuje Pracownia „Haft Artystyczny”, ul. Kościuski 76 m. 4. Po wycuczeniu zapewniamy zatrudnienie, dla zamieszcowych zakwaterowanie. 352066

Przyjmie instalatorów c.o. i wod.-kan. Kaleta, Kordeckiego 10 (Górczyn). 352056

Zatrudni dwóch masarzy, rzeźniczo i wędliniarstwo Roman Markowski, Gruszczyń, gmina Swarzędz. 351936

Panią do sprzedaży lodów i pieczywa cukierniczego potrzeba. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351906

Zatrudni tokarza, frezera, ślusarza. Poznań, Górecka 138 tel. 32-08-32. 351886

Przyjmie uczniów do zawodu instalacyjnego, tel. 20-00-52. 351866

Przyjmie pracownika do prac w betoniarstwie. Józef Pawlicki, Luboń, Świerczewskiego 10. 351826

Przyjmie krawcową na do brych warunkach. Krawiectwo lekkie i bielizniarstwo. Tel. 33-21-75. 351806

Dochodzący dozorca domu potrzebny - okolica Wyspiańskiego. Oferty Skryta 1 dla 351736

Opiekunkę do dziecka - drobne prace domowe, tel. 540-60. 351706

Lakiernik samochodowy potrzebny. Wynagrodzenie przewyższone. Szamotyły, ul. Bieruta 6c m. 8. 351686

Zatrudni pracownika do hodowli trzody chlewnej (najchętniej chlewniarsza), człowieka obowiązującego - mieszkanie zaewnione. Leopold Relewiez, Uścisławo, Folwark, gm. Oborniki, 2 km od Obornik. Zgłoszenia soboty 8 - 17. 351566

Ślusarza - narzędziowca precyzyjnego zatrudni zaraz. Zgłoszenia: godz. 7-9 oraz 14-16. Poznań-Raszyn - Junacka 27. 353466

Spodniarka biegła potrzeba. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 353366

Rencistkę, rencistę z umiędzianą szycia, zatrudni na pół etatu. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 353356

Panią do lekkich prac przy wyrobie galanterii metalowej, zatrudni zaraz. Zgłoszenia: godz. 7-9 oraz 14-16. Poznań-Raszyn - Junacka 27. 353336

Przyjmie tokarzy. Złotniki, ul. Działkowa 1. 352766

Przyjmie pracowników do produkcji metalowej lekkiej. Praca stała. Poznań, Pączkowska 22 (Junikowo). 352756

Zatrudni pomocników murarskich. Tel. 32-11-11. 352726

Dzielnik posiadająca maszynę poszukuje pracy. Tel. 475-44, 10 - 17. 352456

Nauka
Pracownia dzielnikarska. Poznań, Półwiejska 30 przyjmie do nauki zawodu dzielnikarskiego uczennicę lat 17. 347906

Matematyka - korepetycje. Strzelecka 30 m. 10. Tel. 33-34-02. Piniarski. 345066

Kupno
Zgrzewarkę folii PCV kupi. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 353186

Szoję składaną lub barakowóz 20 m kupi. Tel. 422-86 po godz. 18. 352316

Kupię świecznik srebrny. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350536

Agreżat prądowceży, pompę o napędzie silnikiem spalinowym, krzewy róż szklarniowe kupi. Zgłoszenia: ogrodnictwo Janikowo, Topolowa 16, tel. 725-22 Poznań. 352276

Kupię taksometr - Poltax 2, tel. 33-32-60. 346976

Vermorel 600 G kupi. Telefon 776-410. 346086

Bony PeKaO kupię, ul. Mylna 54A m. 20. 352286

Kupię młode lisy nadające się do hodowli. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350716

Kupię szafkę „Rubens” podłuzną. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 352186

Cegły klinkierowej lub pełnej, lepek kupię. Telefon 20-91-30. 352126

Kupię podkłady do wieńcy, tel. 761-68 wieczorem. 351716

Kupię zgrzewarkę do folii PCV. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351696

Lodówkę kupię. Łąkowa 18 m. 10, po godz. 20. 350996

Kupię lub zamienię na samochód działkę z prawem zabudowy do 35 km od Poznania. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350586

Większą ilość strzuku za chodniowego i froty na sukienki kupię. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 347286

Opony do Syreny kupię. Os. Wlk. Października 11 m. 184 po południu. 347446

Kupię moher. Telefon 79-19-78 godz. 19 - 21. 348036

Biurko, orzech, mahoni, polysk, tel. 20-97-07. 348446

Pralkę automatyczną, za marżarkę kupię. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 348546

Kupię na korzystnych warunkach cement, fliski, kuchenne gazowa. Oferty tylko pisemne. Rydzard Korpys, Dojazd 4 m. 1. 348856

Kupię pianino w kolorze jasnym. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 348926

Cegły zwykłą i szamotową kupię. Tel. 203-233. 349436

Poszukuję dostawców wazrywa, owoce, kwiaty. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 349666

Kupię kożuch nowy, tel. 67-22-53. 349716

Pralkę automatyczną i radio „Radmor” kupię. Tel. 67-47-91 po godz. 20. 349926

Sprzedaj
Sprzedam włoski kożuch damski. Chwiałkowski 10a m. 19. 350386

Kuływatory ciągnikowe sprzedam. Blachnierek, Otorowo, gm. Szamotyły. 343946

Kożuch włoski sprzedam. Ul. Kopernika 2 m. 21. 352856

Lódz wędkarską z silnikiem elektrycznym. Tel. 33-39-13 po godz. 16. 350166

Kożuszek krótki damski haftowany z kawałków z kapocą sprzedam. Poznań, Os. Czecha 45 m. 7. 330976

Kurtkę skózaną damską i dzieła Karpińskiego, tel. 77-82-07. 350366

Kiosk - kwiaty sprzedam. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350626

Sprzedam 1500 3-letnich krzewów porzeczki czarnej. Zenon Napierała, Zakrzewo k. Poznania. 350696

Frezje cebule sprzedam. Tel. 67-92-55. 350806

Kiosk warzywa - owoce - kwiaty sprzedam. Tel. 77-83-68 od godz. 14. 350966

Sprzedam meble swarzędzkie, telewizor Neptun 17 cali. Tel. 756-07. 351036

Owczarki niemieckie - szczeniata sprzedam. Komorniki, ul. Mlyńska 19, tel. 61. 351176

Silnik 1300 Fiata okazynie sprzedam. Srem tel. 45-96 po godz. 18. 351336

Sprzedam cięty asparag Sprengeri. Przeźmierowo k. Poznania, Piaszkowa 25. 351446

Tuczniaka po obowiązujucej cenie, w rozliczeniu grubościówka do drewna. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351476

Jadalnię rzeźbioną, poczta tek XX w. sprzedam. Telefon 429-85. 351486

Elektryczny nóż krawiecki sprzedam. Tel. 20-59-68. 351616

Sprzedam białą suknię ślubną. Osiedle Manifestu Lipcowego 25 m. 6. 351646

20 ton ziemniaków jadalnych (myszki) sprzedam. Jarczak, Poznań, Skibowa 9. 351956

Lekarstwo zagraniczne „Synadrin S”, 300 drażetek sprzedam. Telefon 33-21-75. 351796

Kiosk - kwiaty. Telefon 20-40-79. 351766

Sprzedam kombajn zbożowy Vistulę ze zbiornikiem i z plewnikiem, silnik zapasowy i dużo części zamiennych. Zemsko 26, poczta i gmina Granowo. 351876

Sprzedam zagraniczne płytki bioterapomagnetyczne na anginę pectoris - stymulujące pracę serca. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 348866

Przepracowane cebule frezji. Tel. 609-87 po 20-tej. 347316

Kożuski dziecięce. Strzelecka 25 m. 7A po godz. 15. 347416

Kożuchową kurtkę męską do pasa. Tel. 652-07, po godz. 18. 347426

Nóż krawiecki RFN. Os. Kraju Rad 19 m. 123. 347436

Sprzedam kożuch włoski, tel. 545-42 wieczorem. 347766

Płaszcz skórzany sprzedam. Tel. 77-83-64. 348256

Płaszcz skórzany i kożuszek sprzedam. Tel. 405-11 po godz. 16. 348266

Sprzedam cyklameny doniczkowe, tel. 13-08-20, po godz. 8 - 15. 348396

Sprzedam kożuch damski za bony PKO, telefon 79-04-40. 348426

Krzewy róż szklarniowych, tel. 20-97-07. 348456

Zagraniczne dwa dywany 3,5x2,5 sprzedam, godz. 12 - 15. Poznań, Dobra 26 m. 1. 348506

Sprzedam japońską gitarę elektryczną „Maya”, Rycerska 19 m. 19. 348516

Sprzedam radio „Kleopatra”, powiększalnik Krokus 44L, narty epoksy, buty 41. Głogowska 38 m. 5 godz. 17 - 20. 349256

Sprzedam włoski kożuszek, kurtkę oraz męską kurtkę skózaną z kożuskiem. Poznań, Winklera 36 m. 4, godz. 16 - 20. 349826

Sprzedam zagraniczną suknię ślubną, wzrost 164, tel. 478-70. 349836

Przycepe ciągnikową męską sprzedam. Stanisław Baranowski, Wrzembórz, 61-306 Kołaczkowo. 349986

Praktykę MTL 3 nową sprzedam, tel. 22-19-68. 350046

Ule wielkopolskie sprzedam. Nizinna 6. 350236

Samochody
Sprzedam „Malucha”. Scinawska 32 po godz. 12. 347336

Kupię nadwozie Fiata 126p po wypadku. Rocznik 1980. 81. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 347816

Zastawę 1978 - zamienię na nową lub kupię. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 347976

Samochód osobowy do 39 roku, stan obojętny kupię. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 348346

Połoneza 1800, skrzynia 5 bieg., rocznik 1978 oraz Volkswagena 1300, rocznik 1973 sprzedam. Tel. 474-38 godz. 7.30-8, 15.30-16. 355466

Sprzedam lub zamienię Tarpana na Fiata 126. Poznań, Piątkowa, Omańkowskiej 70, Gniot. 349636

Sprzedam Fiata 125p - rok 77. Poznań, Trybunałska 27. 349736

Sprzedam nową Ładę z Polmozyty. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 349856

Sprzedam Fiata 125p, rocznik 1974. Tel. 562-21. 349866

BMW - 728 automatic, metalik, rocznik 1979 z super wyposażeniem sprzedam. Tel. 203-204 wieczorem. 349486

Sprzedam Fiata 126p S za bony PKO. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 352816

Lokale
Dwie studentki przyjmie na pokój. Tel. 67-51-88. 347306

Nowy Sącz - mieszkanie 2-pokojowe stare budownictwo, centrum zamienię na podobne lub mniejsze w Poznaniu. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 347996

Pokój z kuchnią samodzielną oddam murarzo-wo na 5 lat, za pomoc w wykończeniu domu - segmentu. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 348436

Kupię mieszkanie własnościowe, działkę budowlaną, może być z rozporządzeniem budową. Warunki do uzgodnienia. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 352926

Uczennice lub studentki przyjmie na wspólny pokój. Poznań, Zgoda 30. 350486

M-4 - 48 m. własnościowe zamienię na fabrycznie nowego Fiata 125p. Ładę lub podobny. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350726

Własnościowe M-2 Kopernika sprzedam, tel. 439-82 od 8 - 10. 349216

Lokal nadający się na zakład krawiecki w centrum kupię lub wydzierżawię. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 347276

Zamienię mieszkanie 2-pokojowe nadające się na handel lub rzemiosło, na mieszkanie 2 lub 3-pokojowe. Tel. 41-86-38. 348666

Małżeństwo poszukuje M-2 na rok. Płatne z góry. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 348786

Małżeństwo bezdzietne poszukuje pokoju lub mieszkania. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 348806

Pilnie zamienię mieszkanie własnościowe typu M-4 (56 m² - Rataje) na lokatorskie M-3. Warunki do uzgodnienia. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 348816

Zamienię mieszkanie spółdzielcze M-4 Os. Słoneczne Szczecin, na podobne lub M-3 w Poznaniu. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 348986

Kupię mieszkanie własnościowe 1 lub 2-pokojowe w nowym budownictwie. Oferty z ceną kierować: 85-319 Bydgoszcz, ul. Korczaka 9 m. 71, Jan Półlocki. 349366

Pokój jednoosobowy do wynajęcia. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 349956

Student cudzoziemiec poszukuje samodzielnego mieszkania umebelowanego 2 lub 3-pokojowego z telefonem. Płatne rok z góry. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 363186

Cudzoziemiec poszukuje mieszkania lub wili z telefonem. Merkury, tel. 408-01, pokój 208. 344496

Poszukuję mieszkania 3-pokojowego na Piątkowie. Płatne dwa lata z góry. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 353966

Małżeństwo poszukuje sa modzielnego pokoju z kuchnią i łazienką. Wiadomość 460-21 wewn. 236, do godz. 13.00. 350856

Sprzedam mieszkanie własnościowe M-3 43 m² w bloku. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350866

M-3 stare budownictwo - kupię w Gnieźnie lub Wągrowcu. Płatne częściowo w bonach PKO. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351106

Poszukuję na 3 lata niedużego mieszkania z przy należnościami. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351166

Zamienię mieszkanie własnościowe w blokach na Winogradach (3 pokoje, 1 ptr., z telefonem) na pół wili lub mały domek. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351356

Mieszkanie własnościowe M-3 lub M-4 kupię, najchętniej Grunwald. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351506

Wynajmę pomieszczenie na ciche rzemiosło, najchętniej okolica Grunwald. Anna Rozmiaręk, Głogowska 114a m. 1, godz. 18 - 20. 351556

Poszukuję mieszkania z wygodami na okres 1 roku. Płatne z góry. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351746

Zamienię Poloneza na mieszkanie własnościowe. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 352046

Zamienię mieszkanie spółdzielcze M-3 49 m² w Poznaniu na Gdynię lub Sopt. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 352196

Spokojny, pracujący, nie palący - poszukuje pokoju. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 352226

Małżeństwo bezdzietne za opiekę się starszą osobą w zamian za mieszkanie. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 352536

Poszukuję na półtora roku niumeblowane M-2. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 352576

Kupię sklep galanterijny lub pomieszczenie. Telefon 33-08-80. 361286

Cudzoziemiec poszukuje M-2 z wygodami, telefonem na rok - płatne z góry. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 352746

Kupię mieszkanie własnościowe, działkę budowlaną, może być z rozporządzeniem budową. Warunki do uzgodnienia, usługi. Tel. Czempin 377 lub 515. 349336

Sprzedam dom. Luboń, Konopnickiej 16 m. 3. 320966

Kupię parcele. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350036

Sprzedam duży dom w stanie surowym - wolno stojący. Osiedle Plewiska. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350146

KOMUNIKAT
ZACHODNIA DOKP w Poznaniu - informuje, że dla uzyskania oszczędności paliwowych i energetycznych począwszy od dnia 1 września 1981 roku na terenie tutejszej ZDOKP

NIE BĘDĄ KURSOWAŁY
następujące
POCIĄGI PASAŻERSKIE:

A. Pociągi dalekobieżne:

1. Posp. 7304: Poznań 18.45 - Zakopane 5.30 - od 1/2 września br.
2. Posp. 3703: Zakopane 22.30 - Poznań 9.30 - od 2/3 września br.
3. Posp. 8308 „Wawel”: Swinoujście 9.30 - Szczecin 10.40 - Poznań 13.55/14.17 - Kraków 21.00 - od 1 września br.
4. Posp. 3807 „Wawel”: Kraków 9.35 - Poznań 17.09/17.33 - Szczecin 20.47 - Swinoujście 22.15 - od 2 września br.
5. Posp. 16101/16201 „Sudety”: Warszawa Wsch. 5.55 - Ostrów Wlkp. 8.52/8.54 - Kłodzko 13.33 - Jelenia Góra 14.24 - od 1 września br.
6. Posp. 61202/61102 „Sudety”: Jelenia Góra 14.57 - Kłodzko 15.38 - Ostrów Wlkp. 19.12/19.18 - Warszawa Wschodnia 0.03 - od 1/2 września br.
7. Posp. 8508: Szczecin 0.05 - Piła 3.01/3.05 - Toruń 5.45/5.54 - Olsztyn 8.14 - od 1 września br.
8. Posp. 5807: Olsztyn 16.20 - Toruń 18.40/18.50 - Piła 21.23/21.27 - Szczecin 0.20 - od 1/2 września br.
9. Posp. 7306 „Słazak”: Zielona Góra 5.54 - Kraków 13.00 - od 5 września br.
10. Posp. 3705 „Słazak”: Kraków 16.05 - Zielona Góra 23.15 - od 5 września br.
11. Osob. 18131: Łódź Kal. 18.51 - Piła 1.43/1.54 - Kolo-brzeg 5.14 - od 1/2 września br.
12. Osob. 81132: Kolobrzeg 22.07 - Piła 1.47/2.01 - Łódź Kal. 9.18 - od 2/3 września br.
13. 7112: Poznań 7.00 - Kutno 10.08/10.24 - Warszawa 13.04 - od 1 września br.
14. Osob. 1711: Warszawa 17.35 - Kutno 20.11/20.16 - Poznań 23.29 - od 1 września br.

Odwołane na odcinku Toruń - Olsztyn - Toruń.

Odwołane na odcinku Kutno - Warszawa - Kutno.

Informacji o odwołaniu pociągów dalekobieżnych na terenie innych DOKP udzielają wszystkie stacje PKP.

B. Pociągi miejscowe - odwołane od 1 września 1981 r.:

1. 33530: Czempin 9.00 - Srem 9.37.
2. 33529: Srem 11.47 - Czempin 12.24.
3. 834/35: Poznań 18.30 - Osowa Góra 18.59.
4. 836/37: Osowa Góra 19.13 - Poznań 19.43.
5. 44131: Zbąszynek 9.08 - Międzyrzecz 10.00.
6. 44128: Międzyrzecz 10.20 - Zbąszynek 11.10.
7. 11723: Złotów 10.00 - Piła 10.44.
8. 11720: Piła 12.05 - Złotów 12.58.
9. 3319: Poznań 8.00 - Wronki 9.02/9.03 - Krzyż 9.37.
10. 3320: Krzyż 9.55 - Wronki 10.29/10.30 - Poznań 11.35.
11. Odwołane na odcinku Wronki - Krzyż - Wronki
12. 6729: Oleśnica 23.01 - Krotoszyn 0.37/0.55 - Jarocin 1.33
13. 7630: Jarocin 3.20 - Krotoszyn 4.05/4.22 - Wrocław 7.15

Odwołane na odcinku Krotoszyn - Jarocin - Krotoszyn. 2406-K1

Paniąkom pokój wynajmę. Zwirowa 8. 348836

Kupię własnościową kawalerię lub M-2. Winogardy, Rataje, Ogrody. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 348006

Student pracujący poszukuje pokoju. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 343476

Wynajmę 2 pokoje. Poznań, Ostrowska 96 m. 1. 351976

Do wynajęcia pokój nieumeblowany - płatne z góry. Krakowska 30 m. 4. 350516

Poszukuję pomieszczenia na warsztat krawiecki na Nowym Mieście. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350316

Nieruchomości
Kupię działkę budowlaną lub rekreacyjną. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 347966

Kupię działkę w Poznaniu lub okolicy. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350126

Kupię dom jednorodzinny tylko dobre położenie, w rozliczeniu może być M-6 własnościowe, nowa Dacia lub bony PeKaO. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 348276

Segment jednorodzinny z garażem, ogrodem, zamienię na warsztat lub działkę w Poznaniu, lub poza, lub sprzedam za bony PKO. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 348896

Zamienię działkę nad jeziorem (2500 m) na Gola lub Garbusa. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 349056

Z powodu starości właściciela sprzedam okazynię dom narożnikowy w rynku, wolne mieszkanie, wolne lokale oraz teren na rozbudowę, dogodny wjazd, dobry punkt na handel, rzemiosło, usługi. Tel. Czempin 377 lub 515. 349336

Sprzedam dom. Luboń, Konopnickiej 16 m. 3. 320966

Kupię parcele. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350036

Sprzedam duży dom w stanie surowym - wolno stojący. Osiedle Plewiska. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350146

Kupię dach lub domek wiejski (drewniany) nad jeziorem niedaleko Poznania. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 348006

Sprzedam uzbrojoną działkę - prąd, woda - 1000 m² w Przeźmierowie z 2 tunelami foliowymi ogrzewanymi c.o. Rozliczenie bony PeKaO. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350156

Zamienię piętrowy dom z dużym ogrodem w Luboń na 3-pokojowe mieszkanie własnościowe. Po zamianie wolne piętrowe. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 354036

Kupię działkę budowlaną w okolicy Poznania, Suchy Las. Możliwość rozliczenia w bonach PKO. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 349766

Kupię do 5 ha ziemi, pomiędzy Gniezmem a Poznaniem. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 343256

Działkę 13000 m², wile koło Poznania ogrodnikowi sprzedam. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 328466

Sprzedam działkę budowlaną 3700 m² z budynkiem - wysoki parter w stanie surowym w Swadziemiu. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351216

Działkę do 3000 m² w Sre mie lub okolicy kupię. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351346

Punkt dorabiania kluczy dobrze prosperujący oraz altankę mieszkalną zamienię na gospodarstwo rolne do 5 ha z budynkiem gospodarczym - blisko Poznania. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351466

Sprzedam dwa domy z dużym ogrodem w Poznaniu. Wiadomość: Kostrzyńska 20 m. 1. 351676

Kupię działkę budowlaną do 30 km od Poznania. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351986

Sprzedam działkę budowlaną 634 m² w Łagowie k. Świebodzina, telefon 460-21 wewn. 236 do godz. 13. 352026

Kupię dom w Mosinie. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 352206

Sprzedam parcele. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350036

Sprzedam duży dom w stanie surowym - wolno stojący. Osiedle Plewiska. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 350146

Kupię dach lub domek wiejski (drewniany) nad jeziorem niedaleko Poznania. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 348006

Sprzedam nowy obiekt ogrodniczy - 1000 m² szkła rni, 650 m² tuneli foliowych ogrzewanych wraz z mieszkaniem i zapleczem, w miejscowości wczasowej. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 351756

Kupię działkę budowlaną Poznań - okolice. Może być rozpoczęta budowa. Tylko poważne oferty. Telefon grzeszciołowy 588-15 po godz. 16. 352256

Kupię wille z ogrodem, ewentualnie do remontu. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 352956

Kupię lub wydzierżawię pomieszczenie na sklep w Poznaniu lub w którymś z miasteczek województwa. Może być do remontu. Szczegółowe oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 352966

Zguby
W okolicach Os. Lecha zaginął czarny pudel. Zwrot za wynagrodzeniem. Tel. 77-89-46. 360936

Różne
Wykonam prace ziemne, wraz z wywozem. Mikolajczak, tel. 41-17-41. 347246

Rozbiórka i zmontowanie szklarni stalowych ca 1000 m². Poszukuje wykonawcy, tel. 596-07 po godz. 20. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 348016

Zlecę wykonanie stolarki w wili. Oferty tylko piętrowe. Ryszard Korpys, Dojazd 4 m. 1. 348846

Poszukuję dostawców wazrywa i owoców. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 354026

Telewizory turystyczne: Elektronika C-430, Junost naprawiam - termin 3 dni. Osiedle Bol. Chrobrego 1 m. 57 - godz. 17 - 18, inż. Planek. 353656

Zespół muzyczny na wesela, bale, zabawy. Mistiewicz, tel. 77-64-10. 346096

Wynajmę lub kupię garaż, najchętniej srodmieście. Hauke, Wrocławska 7 m. 2. 351376

Wykonuje, montuje konstrukcje stalowe. Paczkowski, tel. 33-20-88. 351526

Garaż do wynajęcia - okolice Śródki. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 353016

Praca
Panią do szycia kombinonów przyjmijemy. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 33925g.

Zatrudnię również emeryta, renciście przy wulkanizacji artykułów gumowych. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 36532g.

Pomoc do dziecka i drobnych prac domowych potrzebna na 8 godzin lub na stałe z spaniem. Warunki bardzo dobre (Os. Warszawskie). Tel. 731-05. 32877gpr

Elektromonterów, pomocników oraz uczniów przyjmijemy. Niestachowska 52 m. 79 (Bonin). 34774g

Zatrudnię na pół etatu slusarza narzędziowego, frezera oraz kobiety. Tel. 32-09-89. 36437g

Ogrodnictwo szklarniowe zatrudni kobiety, chętne do pracy, samodzielnie po kół. Szczepankowo, Głęboka 10. 36276g

Ucznia kamieniarskiego przyjmijemy na dobrych warunkach. Zakład Kamieniarski Poznań, Moldawska 42. 36315g

Przyjmijemy pracownika do gospodarstwa rolnego. Szewce, gmina Buk. Tel. 183, Stanisław Zieliński. 36309g

Panią do lekkich prac do mowych przyjmijemy na stałe, może być z prowincji. Samodzielny pokój. Lubieckiego 19a lub oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 36337g.

Pilnie poszukujemy pani do opieki nad dwójkiem małych dzieci — warunki bardzo dobre. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 36277g.

Zatrudnię slusarza i slusarza spawacza gazowego. Wł. Jeskula, Poznań, Ostrowski 8 na Śródcie. 36365g

Gospodynin na dogodne probostwo pilnie potrzebna. 64-412 Chrzypsko Wielkie. 734p

Tokarz, pracownik fizyczny stały lub dorywczo potrzebni. Zakład Pożnań, Polna 6. 36592g

Przyjmijemy solidnych, uczliwych pracowników do Zakładu Tworzyw Sztucznych. Tel. 130-846, godz. 17 — 19. 36143g

Potrzebny krawiec do kroju i szycia konfekcji ciękiej w Obornikach Wlkp. oraz krawcowa. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 36203g.

Małżeństwo prowadzące zakład krawiecki w Poznaniu poszukuje pani do prowadzenia domu. Warunki bardzo dobre, pokój samodzielny. Mile widziana pani z prowincji. Rutkowska, Poznań, Zródlana 14, tel. 475-85, godz. 16 — 20. 36202g

Ucznia, ukończoną 18 lat przyjmijemy Stolarnia. Poznań, Daleka 18. 35310g

Zakład ogrodnictwa zatrudni pani do pracy w szklarniach. Wiry, ul. Komornicka 48A. 35328g

Monter wyrobów jubilerskich podejmijemy pracę. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 35445g.

Cholewkarz przyjmijemy pracę (posiadam surowiec). Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 35418g.

Potrzebny pracownicy i pracownicy do wytwórni nasiennej. Tel. 12-06-03 we wzn. 24. 35405g

Potrzebna krawcowa do szycia spodni. Praca w zakładzie. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 35408g.

Zatrudnię dziewczynkę — krawcowa na 1/2 oraz cały etat, uczennice powyżej 17 lat. Czajca 2, tel. 32-59-38 wieczorem. 35453g

Szewc potrzebny, ul. Kraśzewskiego 24, tel. 473-65. 35401g

Przyjmijemy do szycia na cały lub pół etatu. Kordeckiego 34B. 35390g

Kobieta, mężczyźni — praca fizyczna na 1/2 etatu przyjmijemy. Gromadzka 14. 35456g

Przyjmijemy blacharza samochodowego. Warsztat Mechaniki Pojazdowej Poznań, św. Antoniego 65. 35481g

Potrzebna bardzo dobra krawcowa do szycia bluzek i skafanderków. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 35502g.

Do szycia damskich torebek zatrudnijemy. Telefon 67-31-95. 35522g

Cukierkierka zaraz zatrudnijemy. Poznań, tel. nr 67-62-65. 35305g

Pracownika do ogrodnictwa przyjmijemy zaraz. Komorniki, tel. 77. 35347g

Potrzebny pracownik z pełnym utrzymaniem. Poznań, Starolecka 184. 36059g

Gospodarstwo rolne przyjmijemy pracowników na stałe. Chomęcice, Stęszewska 7. 35348g

Potrzebni pracownicy: kucharz, bufetowe, pomoce kuchenne, kalkulator na pół etatu. Bar „Piastun”. 35541g

Kupno
Kupię zamrażarkę. Tel. 66-58-58 po południu. 36419g

Kupię stary przedmiot na Flata 125p, rok 1982. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 35315g.

Mebel różne, używane po wojenne kupię. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 36283g.

Folię kupię. Kmieć, Suchy Las, ul. Bogusławskiego. 35370g

Sprzedż
Asparagus sprengeri — sadzonki duże z nasion holenderskich tanio sprzedam. Poznań, Nad Wierzbakiem 3. 36436g

Sztruks zachodni w 15 kółkach sprzedam. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 34219g.

Kożuch damski zagraniczny za bony PeKaO. Poznań, ul. Zależę 6 m. 11 (godz. 18 — 20). 36456g

Walce używane do gumy sprzedam. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 36533g.

Kiosk warzywa — owoce. Wiadomość — Poznańska 44 m. 6, godz. 18.30 — 20. 36538g

Maszynę do pisania, encyklopedię PWN za bony PeKaO sprzedam, Polna 1 m. 16. 36472g

Kasę pancerną, dobre pianino, asparagus cięty. Tel. Pobjedziska 29 (wieczorem). 36130g

Maszynę do szycia przemysłową Łucznicz LZ-3 sprzedam. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 35443g.

Płytki elewacyjne mrozo odporne, płyty pilśniowe drewnopodobne. Mosina, Jeziora 5, tel. 543. 35203g

Sprzedam pianino. Tel. 608-63 po 16. 35317g

Cebulki tulipanów oraz siewkę Apeldoorn z holenderskich matecznych do reprodukcji sprzedam. Ogrodnictwo Specjalistyczne, Poznań — Szecepankovo, Rodawska 25. 35209g

Pawilon handlowy (projekt i pozwolenie) w atrakcyjnym punkcie Ślubie sprzedam. Międzyrzecz, tel. 19-75. 35297g

Sprzedam kompletne nadwozie Flata 125p. Telefon 32-57-85 po 16. 35249g

Samochody
Zastawę, Fiata, Ładę kupię. Tel. gręcznościowy 67-40-65, Lubieckiego 19a. 36338g

Zamienie Fiata 126p na Flata 125 lub Ładę, ewentualnie sprzedam. Telefon 33-32-60. 34698g

Zamienie Flata 125p — 1974, stan dobry na Flata 126p 1980 — 81, Osiedle Kosmonautów 19 m. 8. 34653g

Peugota 104 sprzedam. Telefon 33-27-10, godz. 16 — 22. W rozliczeniu bony PeKaO. 34822g

Kupię Volkswagena - bus rozbitą lub do remontu. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 35073g.

Sprzedam Flata 125p za bony PeKaO. Tel. 20-46-14. 35095g

Jeepa „Renegade” / CJ-5 sprzedam. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 35105g.

Kupię karoserię do „Dacia”. Buk, tel. 122. 35115g

Sprzedam Warszawę-ombi 223, Paikert, Kostrzyn Wlkp., Cementarna 8. 35199g

Zamienie fabrycznie nowego Fiata 126p 650S, komfort na nowego Fiata 125p za dopłatą. Telefon 702-69. 35200g

Kupię Warszawę górnoziarową w bardzo dobrym stanie. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 35208g.

Kupię karoserię do Skody 1000 MB lub S-100, tel. 32-64-50. 35303g

VW Golfa 1100 — ważna rejestracja, niekompletna na części sprzedam. Międzyrzecz, tel. 19-75. 35288g

Silnik, nadkola, części Flata 127p sprzedam. Tel. 729-05. 35304g

Volkswagena garbusa kupię. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 35320g.

Fiata 650 zamienię na Wartburga do 1978 roku za dopłatą. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 35018g.

Lokale
Przyjmijemy panienki na pokój. Zgoda 11, Śmiałek. 36397g

Nieruchomości
Pilnie kupię nieduże gospodarstwo lub ziemię. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 36291g.

Wydzierżawię, względnie odprowadzę duży dom piętrowy, 5 ha ziemi, na dający się na przemysł, warsztaty lub gospodarstwo. Sieraków Wlkp. plac Powstańców 3, tel. 47. 36201g

Mała działka z domkiem gospodarczym lub bez przy Poznaniu dobry dojazd kupię. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 36056g.

Sprzedam działkę budowlaną - ogrodnictwa 1300 m² w Przemierowie, tel. gręcznościowy 20-35-17 od 17-20. 36115g

Różne
Poszukuję odbiorcy kłwałów ciętych i doniczko-Skryta 1 dla 36449g.

Uwaga — Ministerwis — drobne naprawy kalkulatorów wymiana baterii do zegarków na poczekaniu. Serwis magnetofonów kasetowych, radiomagnetofonów odbiorników telewizyjnych i turystycznych krajowych i zagranicznych. „Okraglak” parter Poznań ul. Mielżyńskiego 14 Marek Kubiak. 35410g

Posiadam gotówkę przystąpię do spółki. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 35313g.

Poszukuję współnika, posiadającego ziemię, budynek gospodarczy. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 35325g.

Malowanie mieszkań. Szypulski Konopnickiej 15. 35434g

Materiał budowlany zamienię na tuczniak, ciętle, tel. 20-27-63. 35461g

Zięce budowę domu dla norodzinowego. Tel. 33-35-23 wybor tapet. Lesiński po godz. 18. 36092g

Zamienie 500 kg kątownika 30 na podobny tucznik. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 36113g.

Przyjmijemy zamówienia do końca roku. Malowanie, tapetowanie, materiał własny lub powierzony wybór tapet. Lesiński Zielona 2! 35521g

PRACOWNICY POSZUKIWANI
POZNAŃSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI LEŚNEJ „LAS” — Zakład Przetwórstwa Mięsnego w Poznaniu, ul. Garbary 72 — zatrudni do produkcji elementów z dziczyzny:
— **RZEŹNIKÓW** oraz osoby przyuczone w zawodzie rzeźnika.
— **PRACOWNIKÓW** niewykwalifikowanych (mężczyzn i kobiety).
Wynagrodzenie akordowe w/g Układu Zbiorowego Pracy oraz deputaty i świadczenia obowiązujące w przemyśle mięsnym.
Zgłoszenia przyjmijemy i informacji udziela kierownik Zakładu. 2372-K1

„WŁÓKNIARZ” SPÓŁDZIELNIA PRACY, Poznań, ul. Szczepankowskiego 8 — zatrudni zaraz:
— **Z-CĘ KIEROWNIKA OGÓLNEGO** Spółdzielni d/s Technicznych — wymagane wykształcenie wyższe i 4 lata pracy na stanowisku kierowniczym lub średnie i 8 lat pracy.
— **GŁÓWNEGO KSIĘGOWEGO** — wykształcenie przynajmniej średnie i odpowiedzialna praktyka, najlepiej w spółdzielczości pracy.
Placa i inne sprawy do uzgodnienia na miejscu. 2377-K1

WOJSKOWE ZAKŁADY MOTORYZACYJNE NR 5 w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 252 — przyjma do pracy:
— **SPAWACZY** elektrycznych i gazowych.
Warunki pracy i płacy do omówienia w Dziale Osobowym i Szkolenia Zawodowego, Poznań, ul. Wawrzyniaka 43, tel. 439-16. 2395-K1

DYREKTOROWI
inż. Zygmuntowi CHELMINIAKOWI
SERDECZNE WYRAZY WSPÓŁCZUCIA
z powodu śmierci
Matki
składają:
współpracownicy
Poznańskich Zakładów Graficznych
im. M. Kasprzaka
1490-K3

† 22 sierpnia 1981 roku zmarł nagle w Warszawie w wieku 66 lat, śp.
MICHAŁ JAGŁA
wieloletni działacz Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici”, Stronnictwa Ludowego oraz PSL i ZSL. Uczestnik kampanii wrześniowej w drugiej wojnie światowej, współorganizator i zastępca kierownika tajnej organizacji Ruchu Ludowego i Batalionów Chłopskich w województwie poznańskim, zastępca komendanta BCH na okręg X (województwo poznańskie). Posel do KRN.
Pogrzeb odbędzie się 31. 8. br. w Warszawie o godz. 12 na cmentarzu powązkowskim (dawny cmentarz wojskowy).
Rodzinie Zmarłego składamy serdeczne współczucie.
Koledzy i przyjaciele 36488g

† Dnia 25 sierpnia 1981 roku odszedł od nas niespodziewanie nasz kochany ojciec, teść i dziadek, śp.
IGNACY ZIELONACKI
Pogrzeb odbędzie się w piątek 28 bm. o godzinie 10 na cmentarzu w Żydowie.
O czym zawiadamiamy w smutku pogrążona
RODZINA
Rokietnica, ul. Rolna 17a. 36486g

† W dniu 26 sierpnia 1981 roku zmarła po długiej chorobie przeżywszy lat 63 nasza kochana żona, synowa, bratowa, szwagierka i ciocia, śp.
JANINA PIWOSZ
Pogrzeb odbędzie się w dniu 31 bm. o godz. 11.30 na cmentarzu na Junikowie.
W smutku pogrążony
mąż z rodziną
Poznań Wojskowa 23 m. 5. 36496g

W dniu 26 sierpnia 1981 roku, po długich i ciężkich cierpieniach zakończył swe pracowite życie namaszczony Olejami św. nasz drogi mąż, ojciec, brat, teść, szwagier, dziadek i pradziadek, przeżywszy lat 79, śp.
STANISŁAW STRÓŻYK
Pogrzeb odbędzie się dnia 29 bm. o godz. 11.30 na cmentarzu górczyńskim.
Pogrążona w żalu
żona z córkami i rodziną
Poznań Głogowska 144 m. 9. 36557g

W dniu 25 sierpnia 1981 roku zmarł nasz dwuletni pracownik
IGNACY ZIELONACKI
Rodzinie Zmarłego a w szczególności Janinie, Mieczysławowi i Marianowi Zielonackim wyrazy głębokiego współczucia składają:
pracownicy
WSPPS w Rostworowie
1497-K3

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 25 sierpnia 1981 roku po krótkich lecz ciężkich cierpieniach zasnął w Bogu opatrzony Sakramentami św. mój ukochany mąż, ojciec, teść i dziadek przeżywszy lat 64
WŁADYSŁAW MAĆKOWIAK
emeryt HCP
Pogrzeb odbędzie się dnia 29 sierpnia br. o godz. 14 na cmentarzu w Stęszewie.
W smutku pogrążona
żona z rodziną 36507g

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 24 sierpnia 1981 roku, zmarła po długich i ciężkich cierpieniach nasza kochana mama, teściowa i babcia przeżywszy lat 55, śp.
FRANCISZKA ZIELIŃSKA
z domu Porada
Pogrzeb odbędzie się dnia 28 bm. o godz. 11 na cmentarzu górczyńskim.
W smutku pogrążona
RODZINA
Prosimy o nieskładanie kondolencji
Poznań Głogowska 158. 36497g

† Dnia 26 sierpnia 1981 roku, zmarł nagle przeżywszy lat 51 mój kochany mąż, ojciec, teść i dziadek
HENRYK BADZIŃSKI
Pogrzeb odbędzie się dnia 28 bm. o godz. 16 na Junikowie.
Pogrążona w smutku
RODZINA
Prosimy o nieskładanie kondolencji
Poznań Osiedle Kraju Rad 36 m. 7. 36510g

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 23 sierpnia 1981 roku zmarł mój najdroższy mąż i przyjaciel, nasz dobry i ukochany wujek, przeżywszy lat 69, śp.
ZENON TOMASZEWSKI
były starszy inspektor wydziału finansowego.
Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 31 bm. o godz. 13 na cmentarzu junikowskim.
W smutku pogrążona
żona z rodziną
Poznań, Kniewskiego 15 m. 6. 36362g

W dniu 25 sierpnia 1981 roku zmarł w wieku 29 lat
PIOTR IZYDORCZYK
W Zmarłym straciłmśmy cenionego pracownika i nieodżałowanego Kolegę.
Pogrzeb odbędzie się w piątek 28 bm. o godzinie 15 na cmentarzu w Cerekwicy.
Rodzinie Zmarłego wyrazy głębokiego współczucia składają:
Dyrekcja, Samorząd Robotniczy, związki zawodowe, KZ PZPR oraz koleżanki i koledzy Kombinatu Państwowych Gospodarstw Ogrodnictw w Naramowicach. 36545g

† Dnia 24 sierpnia 1981 roku zmarł po ciężkich cierpieniach, namaszczony Olejami św. nasz najdroższy i nigdy niezapomniany mąż, ojciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 68, śp.
ROMAN NOWICKI
Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 31 bm. o godzinie 13.45 na cmentarzu junikowskim.
O czym w ciężkim bólu i smutku zawiadamiamy
żona z rodziną 36295g

† Z głębokim smutkiem zawiadamiamy, że dnia 27 sierpnia 1981 roku, zakończyła swe pracowite życie opatrzona Sakramentami św. przeżywszy 83 lata nasza ukochana mama, teściowa, babcia i prababcia śp.
ANASTAZJA CHELMINIAK
z domu Skibińska
Pogrzeb odbędzie się w sobotę dnia 29 bm. o godz. 12 na cmentarzu górczyńskim.
W smutku pogrążona
RODZINA
Poznań Łąkowa 9 m. 7. 36575g

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 25 sierpnia 1981 roku przestało bić serce w 51 roku życia, namaszczony Olejami św., po ciężkich cierpieniach, mojej najdroższej żony, matki, teściowej i babcii, śp.
WANDY ŚWIDERSKIEJ
z domu Grzebniej
Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 31 sierpnia br. o godzinie 9 na cmentarzu junikowskim.
Pozostają w bólu i żalobie
mąż, synowie, synowe, wnuczek i rodzina
Autobus odjedzie sprzed domu żaloby, ul. Jawornicka 11 o godz. 8.
Poznań, Galileusza 1a m. 2, dawniej, ul. Szarmarzewskiego 63 m. 3. 36424g

† Z głębokim bólem zawiadamiamy, że dnia 25 sierpnia 1981 roku w wieku 57 lat, odeszła od nas na zawsze, najtroskliwsza, pełna dobroci i poświęcenia żona, nasza najukochańsza i nigdy niezapomniana mama, teściowa, babcia, siostra i córka, śp.
LEOKADIA PIOTROWSKA
z domu Czachowska
Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 29 bm. o godzinie 10.30 na cmentarzu górczyńskim.
W głębokim żalu i smutku pogrążeni
mąż, córka, syn i rodzina
Poznań, Sierakowska 7. 36369g

† Z bólem zawiadamiamy, że w dniu 16 sierpnia 1981 roku zmarł w wieku 59 lat nasz drogi mąż, ojciec, teść i dziadek, śp.
ZYGMUNT KACZMAREK
Pogrzeb odbył się dnia 24 sierpnia br. na cmentarzu na Junikowie.
Strapiona
RODZINA
Poznań, Bydgoszcz, Gdynia Leszno. 36547g

† Z wielkim żalem zawiadamiamy, że dnia 25 sierpnia 1981 roku zakończyła swoje pracowite życie, nasza najdroższa matka, teściowa, babcia, siostra, bratowa, szwagierka i ciocia, śp.
JOANNA SZELĄG
Pogrzeb Zmarłej odbędzie się w poniedziałek, 31 bm. o godz. 10.30 na cmentarzu na Junikowie.
W smutku pogrążona
córka z rodziną
Poznań, Engestroema 16 m. 62. 36386g

† Dnia 26 sierpnia 1981 roku przestało bić szlachetne serce męża, syna ojca, dziadziusia, brata, wujka
HENRYKA RYCHLIKA
żył 88 lat
Pogrzeb odbędzie się w sobotę 29 bm. o godzinie 11 na cmentarzu górczyńskim.
Żona z rodziną 36527g

† Dnia 26 sierpnia 1981 roku, odeszła od nas na zawsze kończąc swój pracowity żywot po krótkiej chorobie pojednana z Bogiem nasza najlepsza i najukochańsza żona, mama, teściowa i babcia
IZABELA ITKOWIAK
z domu Łacińska
Pogrzeb odbędzie się w sobotę dnia 29 bm. o godz. 14 na cmentarzu Solackim przy ul. Lutyckiej.
O czym w głębokim smutku i żalu zawiadamiamy
mąż z rodziną
Poznań Podolany, ul. Zakopiańska 114. 36559g

† Dnia 25 sierpnia 1981 roku zmarł nagle nasz kochany ojciec, syn, brat, szwagier, i wujek, śp.
JERZY SCHACFER
Pogrzeb odbędzie się dnia 1 września 1981 r. o godz. 13.45 na cmentarzu na Junikowie.
O czym zawiadamiamy pogrążona w smutku
RODZINA
36491g

Z żalem zawiadamiamy, że dnia 26 sierpnia 1981 roku zmarł po długotrwałej chorobie, nasz długoletni pracownik, były dyrektor d/s lecznictwa
HENRYK RYCHLIK
lekarz medycyny
Rodzinie Zmarłego wyrazy głębokiego współczucia składają:
Dyrekcja, organizacje społeczno - polityczne Zespołu Opieki Zdrowotnej w Międzychodzie 1489-K3

† Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że dnia 27 sierpnia 1981 roku zakończyła swe pracowite i pełne poświęcenia oraz oddania życie, opatrzona Sakramentami św. nasza najdroższa matusia, teściowa i babcia, przeżywszy lat 61, śp.
STEFANIA KOMISAREK
z domu Sierk
Pogrzeb odbędzie się dnia 28 bm. o godz. 16.45 na cmentarzu na Junikowie.
W głębokim smutku pogrążeni
córki, synowie, synowe, zięciowie i wnuki
Poznań Górna Wilda 97 m. 25. 36602g

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 26 sierpnia 1981 roku, zmarł w wieku 69 lat mój najdroższy mąż, najukochańszy ojciec, teść, dziadek, syn, brat i wujek, śp.
MARIAN KOSOWSKI
major pożarnictwa
Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 31 bm. o godz. 13 na cmentarzu na Miłostowie.
W smutku pogrążeni
żona z dziećmi i rodziną
Poznań Ratajczaka 48 m. 4. 36572g

INŻ. ARCH.
ADAMOWI ITKOWIAKOWI
ERDECZNE WYRAZY WSPÓŁCZUCIA
z powodu śmierci
Żony Izabelli
składają:
Dyrekcja, współpracownicy NSZZ „Solidarność” Biura Projektów Budownictwa Elektrycznego i Przemysłu „Elpro” w Poznaniu

PROGRAM 1

9.00 — Teleferie najmłodszych — „Graj w zielone”;
9.30 — Kino Teleferii — „Nasze podwórko” (4);
18.40 — Redakcja szkolna zapowiada;
16.55 — Program dnia;
17.00 — Dziennik;
17.30 — „W kręgu rodziny”;
17.55 — „Wesołe melodie” — film anim.;
18.20 — „Skarbiec”;
18.50 — Dobranoc „Makowa panienka”;
19.00 — Reportaż filmowy;
19.30 — Dziennik;

30.00 — Monitor rządowy;
20.30 — „Przyjaciele” (5) ostatni odcinek;
21.45 — „Listy o gospodarce”;
22.30 — Dziennik;
22.45 — „Shirley Bassey” — program rozrywkowy.
PROGRAM 2
18.55 — Program dnia;
19.00 — Teleskop;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Człowiek i środowisko”;
20.30 — „Titina” (2);
21.05 — Taaka ryba — poradnik wędkarski;
21.35 — 24 godziny;
21.45 — „Uśmiech spod parasola”;
22.15 — „Stop-klatka”;

Piątek 28 VIII

Sobota 29 VIII

PROGRAM 1

9.00 — Kino Teleferii — „Nasze podwórko” (5);
9.30 — „Spojrzenie na wrzesień” — film dok.;
10.50 — Studio-2;
11.00 — Magazyn pana Manna;
11.40 — „Maurice Bejart i jego młodzież” — fragmenty filmu dok.;
12.00 — „Co słychać w Polsce?” — ośrodki telewizyjne dla Studia-2;
13.00 — Z archiwum polskiego kina — „Kobiety nad przepaścią”;
14.15 — „Skojarzenia”;
14.40 — Ogień — program rozrywkowy;
15.00 — Kino-Okno;
16.00 — Dziennik;

16.30 — Mistrzostwa świata w kolarstwie;
17.00 — „Różdżkarze” — reportaż Włodzimierza Syty;
17.30 — Mistrzostwa świata w kolarstwie;
18.00 — Program firmowy Studia-2;
18.50 — Dobranoc;
19.00 — Program publicystyczny — „Zakres kompetencji”;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Zbuntowany księżyc” — angielski dramat psych.;
21.55 — Rozmowa dnia;
22.15 — Studio Sport;
22.30 — Dziennik;
22.45 — Shirley McLaine w „Lido” — program rozrywkowy;
23.50 — Dobranoc.

PROGRAM 2

13.35 — Program dnia;
13.40 — „Popołudnie przygody i podróży”;

15.10 — „Niedziela w parku” — komedia;
16.00 — Mistrzostwa świata w kolarstwie;
16.30 — „Zywiec-81” — program folklorystyczny;
17.00 — Mistrzostwa świata w kolarstwie;
17.30 — „Tamten sen niedorzeczny” — film poetycko-muzyczny;
17.45 — „Miecz Damoklesa” — film animowany;
17.50 — „Moi drodzy chłopcy...”;
19.00 — Teleskop;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Godzina jazzu”;
21.00 — „Głasy świata” — program muzyczny;
21.45 — 24 godziny;
21.55 — „Książę regent” — „Oszały z miłości” — ang. serial historyczny;
22.45 — „Poeci i ich wiersze” — Tomasz Jastrun.

Niedziela 30 VIII

PROGRAM 1

7.30 — „Nowoczesność w domu i zagrodzie”;
8.00 — „Tydzień” — magazyn rolniczy;
9.00 — „Telewizjada”;
9.30 — Kino Teleranka — „Dot i kangurzyce”;
10.40 — Program dnia;
10.45 — „Antena”;
11.10 — „Lud słońca” — ang. film dok.;
12.00 — Dziennik;
12.45 — Telewizyjny Koncert Zyczeń;
13.30 — „Gorzki smak buraka” — program red. rolnej;
14.00 — „Przed pierwszym dzwonkiem”;
14.40 — Losowanie Dużego Łotka;
14.55 — „Zgadnij kim jestem”;

15.40 — „Monitor sejmowy”;
16.10 — „Taczanka z południa” — film fab. ZSRR;
17.35 — „Przyjaciele” — post scriptum;
18.05 — „Jerzy Milian zaprasza”. Wyst. R. Danel, E. Snieżanka, G. Switala, J. Wojdak i inni;
18.45 — „Proste pytania”;
19.00 — Wieczorynka;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Rodzina Bousardelów” (4) „Złote kraty”;
21.50 — „Westerplaczczy” — film dokumentalny;
22.05 — Sportowa niedziela;
22.50 — „Krystyna Jamroz” — sylwetka znakomitej polskiej śpiewaczki;

PROGRAM 2

12.00 — Program dnia;
12.05 — „W obronie Wybrzeża” — program wojskowy;

13.35 — „Przyjaciele” (5);
13.45 — „Przeboje tygodnia”;
14.45 — „Mudra”. Maurice Bajart i jego młodzież film o szkole baletowej;
15.45 — „Przez Andaluzję z blegiem Gwadałwiru” — film dok.;
16.10 — „Popołudnie fauny i flory”;
16.55 — Studio Sport;
17.35 — Teatr Telewizji — Fryderyk Schiller — „Don Carlos”;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Rock w Opolu” — występ zespołów: „Pastor gang” i „Bownik”;
20.50 — „W pracowni” — malarstwo Stefana Gierowskiego;
21.50 — FilMOTEKA Narodowa — filmy Stanisława Różewicza — „Echo” — dramat wojenny.

Poniedziałek 31 VIII

PROGRAM 1

16.25 — NURT — wykład inauguracyjny;
16.55 — Program dnia;
17.00 — Dziennik;
17.30 — „Ród Gąsieniców” (3) — „Jędrzek Gąsienica Krawczy” — film historyczny TP;
18.30 — „Dom i my”;
18.40 — „Głoda”;
18.50 — Dobranoc;
19.00 — „Echa stadionów”;
19.30 — Dziennik;
20.00 — Wystąpienie ministra oświaty i wychowania;
20.10 — Rolnicze rozmowy;

20.20 — Teatr Telewizji — Studio 80 — Z. Pietras, K. Rodowicz — „Ostatnie tygodnie, ostatnie dni, ostatnie godziny”;
21.40 — Zapis autoryzowany — program publicystyczny;
22.10 — Dziennik;
22.25 — Kultura 81 — „Program i działanie”
PROGRAM 2
18.55 — Program dnia;
19.00 — Teleskop;
19.30 — Dziennik;
20.00 — Wieczór wietnamski w TP — „Zapowiedź wieczoru oraz „Walka znaczy wolność” — film dok.;
20.30 — „Zdobyc Kosmos” — film o pierwszym wietnamskim kos

monaucie;
20.40 — „Muzyka, muzycy, instrumenty” — wietnamska muzyka ludowa i współczesna;
21.00 — Laureat — reportaż o wietnamskim pianście, laureacie Konkursu Chopinowskiego;
21.30 — 24 godziny;
21.40 — Obyczaje, przyroda, podróże;
22.00 — Inspiracje — plastyka i malarstwo Wietnamu;
22.10 — Legendy — reportaż o zabawkach Wietnamu;
22.40 — Ocalić od zapomnienia — reportaż filmowy o pracach polskich konserwatorów w Wietnamie;

Wtorek 1 IX

PROGRAM 1

16.25 — Program dnia;
16.30 — Dziennik;
17.00 — Polska Kronika Filmowa;
17.10 — „Klinika zdrowego człowieka”;
17.30 — Telewizja Młodych „Cdn”; „Studentki”;
18.05 — „Drogi i rozdroża II Rzezypospolitej” — „Rok ostatni”;
18.50 — Dobranoc;
19.00 — Reportaż filmowy „Gdańszczanie”;

19.30 — Dziennik;
20.00 — Publicystyka DT;
20.15 — „Szpital Przemienienia” — dramat wojenno-psychologiczny prod. pol.;
21.50 — „Czas teraźniejszy” — forum ekonomistów;
22.35 — Dziennik;
22.50 — Sztalety i konsoloty — Ryszard Winiarski — widowisko publicystyczne;
23.10 — Telewizja w sprawie miliardów,
PROGRAM 2
18.45 — Program dnia;
18.50 — Przemówienie sekretarza

Komitetu Ludowego Biura Ludowego Libijskiej Arabskiej Dżamahiriji Ludowo-Socjalistycznej;
19.00 — Teleskop;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Rodowody” — Marcin Kasprzak”;
20.30 — Wtorek Melomana — Andrzej Ratusiński gra dwie sonaty c-moll Beethovena;
21.30 — 24 godziny;
21.45 — Teatr Telewizji — Jerzy Koczak „Armia Poznań”. Reż Henryk Kluba. Wyst. Zbigniew Józefowicz, Michał Pawliński, Michał Grudziński i inni

Środa 2 IX

PROGRAM 1

16.35 — Program dnia;
16.30 — Dziennik;
17.00 — Dla dzieci „Michałki”;
17.30 — Losowanie Małego Łotka i Express Łotka;
17.40 — „Gorące rytmy Kuby” — film muz.;
18.25 — Magazyn motoryzacyjny;
18.40 — Wystąpienie ambasadora Wietnamu z okazji święta na-

rodowego Wietnamskiej Republiki Socjalistycznej;
18.50 — Dobranoc;
19.00 — „Wędrowki z kamerą” — „Kraina węzłówki” — kanadyjski film dok.;
19.30 — Dziennik;
20.10 — Mecz piłki nożnej Polska — RFN;
22.00 — Dziennik;
22.15 — Goście „Old Jazz Meeting” — Wyst.: zespoły jazzowe „Lund Jazz Kapel” (Szwecja) i „Old Timers” (Polska);
22.45 — Telewizja w sprawie miliardów.

PROGRAM 2
18.55 — Program dnia;
19.00 — Teleskop;
19.30 — Dziennik;
20.00 — Wieczór filmowy — w programie: W Starym Kinie — „Wojenne losy polskich aktorów” — polski film dok. „Kolumbowie raz jeszcze”;
21.25 — 24 godziny;
21.35 — Ekran reporterów — „Kafornijskie szlaki” (2);
22.05 — „Operowe skarby” — program muzyczny TV NRD.

Czwartek 3 IX

PROGRAM 1

6.00 — TTR, RTSS, język polski, sem. 3 — obraz rewolucji w „Nieboskiej komedii”;
6.30 — TTR, RTSS biologia, sem. 3 — składnik chemiczny organizmów;
8.10 — Dla szkół: przysposobienie obronne kl. 8 i 1 lic.;
9.00 — Dla szkół: historia, kl. 6 — wielka wojna z Krzyżakami;
11.00 — Dla szkół: muzyka, kl. 2 — z muzyką do szkoły;
12.50 — Dla szkół: język polski, kl. 1-4 lic. — W muzeum literatury;
13.30 — TTR, RTSS chemia, sem. 1

— Dlaczego uczymy się chemii?
14.00 — TTR, RTSS biologia, sem. 1 — przedmiot i zadania biologii;
16.25 — Program dnia;
16.30 — Dziennik;
17.00 — Dla młodych widzów Czwartek Telewizji Dziecięcej i Chłopców — „O mnie, o tobie, o nas” i odcinek serialu „Spadła z obłoków”;
18.00 — Informator turystyczny;
18.20 — „Patrol” — „Sojusznicy, przyjaciele, sąsiedzi”;
18.50 — Dobranoc;
19.00 — „Sonda” — „Świat na sucho”;
19.30 — Dziennik;
20.00 — Publicystyka DT;
20.15 — Rolnicze rozmowy;

20.25 — „Aniołki Charliego” — „Gem, set, śmierć”;
21.20 — „Pegaz”;
22.05 — „Bydgoszcz 1939”;
22.30 — Dziennik;
22.45 — Telewizja w sprawie miliardów.
PROGRAM II
18.55 — Program dnia;
19.00 — TELESKOP;
19.30 — Dziennik;
20.00 — NURT — wykład inauguracyjny;
20.30 — „Świat na małym ekranie”;
21.30 — 24 godziny;
21.40 — „Wieczorne rozmowy w kręgu rodziny”;
22.10 — Gra kwartet „Varsovia” — koncert współczesnej muzyki kameralnej.

sport-sport-sport

Lech gra we Wrocławiu

Potrzebny chociaż jeden punkt

Zatoczony jest kalendarzyk piłkarskich spotkań o mistrzostwo I ligi. Zaledwie dwa dni odpoczynku mają zawodnicy po ostatnich meczach, albowiem już jutro następną kolejką. W następną środę mecz z RFN, a 6 września dalszy ciąg rozgrywek ligowych.

Lechici po niefortunnym występie przed własną publicznością stają przed szalaniem trudnym zadaniem w meczu ze Śląskiem we Wrocławiu. Nawet jeden punkt będzie nie wątpliwym sukcesem koleja-

rzy. Potrzebny jest on bardzo, bo po pierwszych sukcesach przyszyły dwie porażki i z pewnym niepokojem przyglądamy się poczynaniom lechitów. We Wrocławiu w jedenastce Lecha wystąpi zapewne Małek po odbyciu kary jednego meczu (nie grał z Pogonią) za żółtą kartkę.

W pozostałych spotkaniach zmierzą się: Pogoń z Szombierkami, Motor ze Stałą, Górnik z Wisłą, Widzew z Legią, Ruch z Bałtykiem, Arka z Zagłębiem, Gwardia z ŁKS. (leg)

Druga wygrana koszykarek Lecha

Od środy odbywa się w Poznaniu międzynarodowy turniej w koszykówce kobiet. W pierwszym dniu imprezy w pojedynkach stojących na przeciętnym poziomie Włóknarz Pabianice pokonał Stars Gandawa (Belgia) 82:63, a poznański Lech wygrał z Hutnikiem Kraków 80:68. Najwięcej punktów w tym meczu zdobyły: dla Lecha Stróżyna — 23 i Glapiak — 20, dla Hutnika Maciejewska — 22 i Kukuła — 14.

Wczoraj w drugim dniu imprezy zanotowano następujące rezultaty: Hutnik — Gandawa 82:74, Lech — Włóknarz 81:66. Dla Lecha najwięcej punktów zdobyły Stróżyna i Grzegorzewska — po 19, a dla Włókniarza Nowacka — 17. (jz)

Znakomity rezultat B. Mamińskiego

(PAP) Podczas międzynarodowego mitingu lekkoatletycznego w Koblenji, który zakończył się późnym wieczorem w środę, bieg na 3000 m z przeszkodami wygrał Bogusław Mamiński 8.16,66 (najlepszy tegoroczny wynik w świecie), wyprzedzając Hansa Koelemana (Holandia) 8.21,72 oraz Reinera Schwarza (RFN) — 8.25, 64.

W. Charłamow zginął w wypadku samochodowym

(PAP) W wypadku samochodowym zginął znany radziecki hokeista — Walerij Charłamow. Wypadek miał miejsce

pod Moskwą, a samochód prowadząca żona Charłamowa, która również poniosła śmierć. Małżeństwo Charłamowich osierociło dwoje dzieci.

Hokej na trawie

Zdobywcy klubowego PE przegrali z Lechem

Hokeiści Lecha zajęli drugie miejsce w międzynarodowym turnieju z udziałem sześciu drużyn w Enschede (Holandia). Nie lada niespodziankę sprawili oni w eliminacji pokonując w swej grupie aktualnego zdobywcę klubowego PE — Klein Zwitterland Haga 3:1 (0:1), występującego w swym najsilniejszym składzie oraz gospodarzy imprezy — I-ligowy zespół DKS 3:2 (1:1). W półfinale kolejarze wygrali z drugą

drużyną grupy II — reprezentacją Szwajcarii prowadzoną przez Witolda Ziążę, niedawnego trenera naszej kadry narodowej 7:4 (2:0). W finale KZ Haga zrewanżował się poznańskiemu wygrywając 6:0 (4:0). Najlepszym bramkarzem turnieju uznano Benedykta Szalę z Lecha, który obronił m. in. aż 15 krótkich rogów (wszystkie) w meczach ze zdobywcą klubowego PE. (ad)

muzea WYSTAWY

W poniedziałki muzea — nieczynne
ARCHEOLOGICZNE (ul. Woźna 27) — codziennie g. 10-16, wystawa: „Białostok dawny i dzisiejszy” oraz „Tatariana w zbiorach historycznych Muzeum Okręgowego w Białymstoku”
HISTORII M POZNANIA (St. Rynek) — g. 10-15, śr i piąt 12-19, sob., dni przedśw. zamkn. wt. czw 9-15
HISTORII RUCHU ROBOTNICZEGO (St. Rynek) — g. 9-17, niedz i św 10-16
MUZEUM FORTU VII — g. 9-16, niedz i św g. 10-16
INSTRUMENTÓW MUZYCZNYCH (St. Rynek) — g. 9-18, śr.

15-18, wolne sob. 9-18, niedz. i św g. 10-18.
NARODOWE (al. Marcinkowskiego 9) — Galeria Malarstwa Obcego Sztuki Średniowiecznej, g. 9-18, niedz i św g. 10-15, wolne sob., g. 9-18, wt. g. 15-18, śr. g. 9-15.
RZEMIOŁ ARTYSTYCZNYCH — czw i piąt 9-15, śr. 12-16, niedz. i św. 10-15, wt. i 30. VIII zamknięte.
WYZWOLENIA M. POZNANIA (Cytadela) — g. 9-16, niedz i św g. 10-16
WIELKOPOLSKIE MUZEUM WOJSKOWE (St. Rynek) — g. 9-18, niedz i św 10-16, wolne sob 9-18 — wystawa „W 100 rocznicę urodzin Władysława Sikorskiego”, wt nieczynne.
MUZEUM b obozu karno-śledczego 1943-1945 w Zabikowie (ul. Niezłomnych 2) — g. 9-16, niedz g. 10-16
MUZEUM ŁOWIECTWA WIELKOPOLSKIEGO (Uzależewo) — g. 10-17.

I liga

Lekkoatleci Olimpii bezkonkurencyjni

Ogromnym sukcesem reprezentantów Olimpii Poznań zakończyły się zawody pierwszego rzutu I ligi lekkoatletycznej, które odbywały się na Gołecinie. Zawodnicy Olimpii, którzy prowadzili po pierwszym dniu imprezy, w drugiej części zawodów zaprezentowali się jeszcze lepiej, odnosząc kilka zwycięstw indywidualnych. Ostatecznie zgromadzili 128 pkt. i wyprzedzili AZS Warszawa — 104 pkt., Flotę Gdynia — 95 pkt. oraz Zawiszę Bydgoszcz — 91. pkt. Zespoły te wystąpiły w drugim rzucie w grupie finałowej wraz z drużynami, które wywalczyły cztery pierwsze miejsca w podobnych zawodach w Zabrzu (Śląsk Wrocław, Wawel Kraków, Górnik Zabrze, Legia) i między sobą rozstrzygną walkę o mistrzostwo I ligi. Znacznie gorzej zaprezentowali się lekkoatleci AZS Poznań, którzy zajęli ostatecznie 8 miejsce, gromadząc 58 pkt. i walczyć będą o utrzymanie się w gronie pierwszoligowców.

W rywalizacji kobiet na poznańskim stadionie awans do rozgrywek finałowej wywalczyły lekkoatletki AZS Warszawa — 118 pkt., Gwardii Warszawa — 101 pkt., Startu Lublin — 99 pkt., i Gwardii Olsztyn — 61 pkt.

A loto najciekawsze wyniki: kobiety — w dal I. A. Włodarczyk (AZS Warszawa) 6,34, 100 m ppł. I. D. Perka (Gwardia Warszawa) 13,51; mężczyźni — rzut młotem I. M. Tomaszewski 73,66, 2. L. Wołdarski 73,26 (oba AZS Poznań). (jz)

Łucznicze MP

B. Bielawa i K. Włosik prowadzą

W czwartek na torach Leśnika Poznań rozpoczęły się mistrzostwa Polski seniorów w łucznictwie. W konkurencji kobiet startują 42 zawodniczki. Po pierwszych strzelaniach z 70 i 60 m prowadzi B. Bielawa (MRKS Gdańsk), która zgromadziła 584 pkt. i wyprzedza wicemistrzynię świata A. Ciskowską (LZS Mazowcze — Teresin) — 569 pkt. oraz M. Olewską (Orleńca — Gorzów) — 563 pkt. Reprezentantki poznańskiej Surmy zajmują następujące lokaty: 6. M. Dworzec — 553 pkt., 22. A. Gućia — 506 pkt. i 38. T. Waszak — 468 pkt.
O mistrzowskie tytuły ubiega się 47 łuczniczków. Po strzelaniach z 90 i 70 m pierwsze miejsce zajmują K. Włosik (Nadwiślan Kraków) — 548 pkt., drugim jest A. Nuckowski (Orleńca) — 535 pkt., a na miejscu trzecim jest Z. Scibor

(Marymont W-wa) — 531 pkt. Na pozycji siódmej znajduje się W. Szymańczyk (Surma Poznań) — 518 pkt. i wyprzedza o 3 pkt. swego kolegę klubowego B. Jurczonę, natomiast 27 miejsce zajmuje R. Kłosowski (Leśnik Poznań) — 483 pkt., a M. Popielewski (Surma) zgromadził tylko 457 pkt. i jest 35.

W punktacji zespołowej kobiet na pierwszym miejscu jest Dabrowa — 1574 pkt. przed Borutą Zgierz — 1569 pkt. i MRKS Gdańsk — 1564 pkt. W punktacji tej zawodniczki Surmy zajmują 7 miejsce z dorobkiem 1527 pkt. Wśród mężczyzn prowadzą łucznicy Marymontu — 1582 pkt., którzy wyprzedzają Nadwiślan — 1571 pkt. i Orleńca — 1554 pkt. Miejsce 7 zajmują zawodnicy Surmy — 1490 pkt. (jz)

KOSZYKÓWKA. Piątek godz. 16, Włóknarz Pabianice — Hutnik Kraków, godz. 17.45 Lech — Stars Gent, międzynarodowy turniej kobiet z okazji „Dnia Kolejarza”, sala WOSiR przy ul. Chwałkowskiego 34.

LEKKOATLETYKA. Sobota i niedziela, godz. 15, mistrzostwa Polski inwalidów, stadion w Białejewku koło Kórnik.

ŁUCZNICTWO. Piątek i sobota, godz. 9.30, niedziela godz. 9, mistrzostwa Polski seniorów, tory łucznicze Leśnika przy ul. Piastowskiej 40.

TENIS. Piątek, godz. 10 — mistrzostwa okręgu młodzików, korty Warty przy ul. Bema.

MUZEUM A. MICKIEWICZA (Śmiełowo) — g. 10-16, niedz. g. 10-18.

MUZEUM W KÓRNIKU — g. 9-16.

MUZEUM ZIEMI KALISKIEJ (Kościszki 12 — g. 10-15, śr. i piąt g. 12-18.

IZBA M. KONOPNICKIEJ (Kdlińskiego 4) — śr. i piąt g. 11-14.

MUZEUM M. DĄBROWSKIEJ (Russów) — g. 12-17, śr., i piąt g. 12-18
BWA — „Arsenal” Stary Rynek — Rysunek i grafika Tadeusza Czobera (Katowice), „Postawy 81” — prezentacja fotografii środowiska poznańskiego Czyna g. 11-18, niedz i św g. 10-15, poniedz. nieczynne (do 30. VIII).
KLUB MPiK (Os. Piastowskiej 25) — Wystawa sztuki hinduskiej ze zbiorów prywatnych — g. 10-20 (do 31. VIII).
PTF (Paderewskiego 7) — „Venus-79” g. 10-19, wolne sob. i niedz. g. 10-15 (do 18. IV).